4579

چھاپ غلام محمد نور محمد تاجران کتب جملہ حقوق محفوظ ہیں

OFFICE ... DEPT. OF ART CULTURE & LANGUAGES
No. 17947 1241
Date
ENCLOSE

اَلعِشقُ نارٌ یحرقُ ما سِوی اللہ

کتاب ھٰذا

من تصنیف پیر غلام محی الدّین صاحب مسکینؔ سکنہ پوُرخوشی پوُرہ کولہ گام

موسومہ بہ

سُوہِنی میہنوال

یعنے کاشر

کرالہ کوُر

حسب فرمائش

غلام محمد نور محمد تاجران کتب مہاراج زینہ گنجبازار سرینگر کشمیر

در مطبع دین محمدی پریس واقع لاہور طبع گردید

بار دوم

تعداد طبع ایکہزار ۱۰۰۰

قیمت چھ آنہ ۶/

۲۸۶

بسم اللہ الرحمن الرحیم

حمد لنش خالقس یم در دو عالم
کرن یم خوشنما تقدیر انسان
دتون یم خوبروین حسن دلکش
دتون دوکان عشقن دراو بازار
گہی یوسف ہی لاگن زلیخا
گہی از ردی لیلیٰ حسن موزون
تماشا صورنگ لاگن بصد ذوق
زرن نہ رخ گھٹن از حسن بیحد
کردن سوی دربنی آدم شرفناک
ندا از آفرینش آسو کیاہ لنش

زخلقت خاص کرہ ایجاد آدم
مسلّم در نصیب عشق و عرفان
عذارا ہوش خوی پر آتش
بجسن جو سپن پانے خریدار
گہی وامق سپون شایق بعذرا
سو مجنون ڈیشہ نادون کرنہ مفتون
چھو عاشق پانہ تی پانے چھو معشوق
کرن تن پان از نور محمد
بخشش خلعت تشریف لولاک
فقط نور محمد مصطفےٰ لنش

بون بیا کھاہ نش سو کر چھو امکان
بہرت از نعت او سار وی چھو زفان
چھو بزن زمزدروی بدر
بہ برج طاہا
گرامی گوہر درج فا و حا
لظراہ کاظہ بیانش بینظیر س
شہ کونین او ادنی اسرار س
دتون دون عالمن بندراج بنتی
چھو زبرسر لیسین تاج بنتی
دیوس افرینت ملکی کردگار ن
رضائی خاطری چھو بن شرمار ن
زخلقت پرت اکھار نارن رضا پانو
بواسے محبوب چھوس زنارن رضا چانو
درود و بعد و بادشاہ رش
بال پاک و اصحاب کبارش

۲

خصوصا یار جانی کان گوہر
ابوبکر و عمر عثمان و حیدر
چھ عالی شان دینک زور ارکان
شد راضی خدای پاک ہر آن

نعت شریف

جان تن بادا فدایت یا شفیع المذنبین
شش قربا شفیع المذنبین
ہی نادر خاک پایت یا شفیع المذنبین
ہی جانی تس چھو درد دل جای شفیع المذنبین
در بہ روایت یا شفیع المذنبین
چھو سلیس منش یا شفیع المذنبین
چھوم بے نہایت یا شفیع المذنبین
سر چھوزنیت بہ چشم دون پادن فدا
جلوہ بیوی کرعنایت یا شفیع المذنبین

دھن کس کیاہ مفلس ہنید وان احسان
بنہ باجی اٹھ لش اہیر غنیان غنی لش
جواہر داہ و سے کیاہ دل غنی لش
کہس اک جو لش کہر وبنی لش آس بیاری
صفت لش ویکی لش باجرن پیہ ہکساری
کران کیاہ باجرن کرکی لشن کہیر پیچیلی العزیز
باجیان سن کرکی جھلین پہن لیپنس بد کھھر
سمندر سو جھلین پہن ہو ہنک ہو ہ اکابر
نصیب مرزا سو بنک بیگ باجرن
دین لش ناو بالی بیگ نابر جی
نصیب ہمزاد اسو جمعیت لش ابر ابنک
حقن دل رنج جمعیت لش دل بنک
تکلرار لیک پیچ لقر اسو دل ورس
درجنت بابتہ در باغ اسو
تو سے بدول کلال داغ اسو ورس

اندرین عالم پرِ خونہ کانھ گنہگار اہ چھونہ	ہم درین ملک ولایت یا شفیع المذنبین
خوار امت چاپن سین زار بور جھوک باشتیاہ	بر رعایت کر رعایت یا شفیع المذنبین
روزہ باجی نام حق بیہ نام چاپو نس سعیت	از بدایت تا نہایت یا شفیع المذنبین
چھوم تمنا از لبِ لعلت کنو یو یوزہ ہا	از شفاعت یک حکایت یا شفیع المذنبین
در عبادت چھو من بوکاہل جاہل نادان سٹھاہ	منگ میہ کیتو از حق ہدایت یا شفیع المذنبین
بے سروسامانہ چھوس تہ زادِ عقبیٰ کینہہ چھونہ	نا دچانو چھوم لبس حمایت یا شفیع المذنبین
بر سرِ مسکین تتی دستِ شفاعت کر دراز	راضی گرِ تہ حق از رضایت یا شفیع المذنبین

در بیان آغازِ قصہ امیر زا عالی بیگ تاجرِ بلخ و بخارا

زِ بعدِ حمد و نعت اے مردِ دم سرد	بہ رغبت اکہ داہ کن نظاو باور د
کر کہ از عل وغش بد دل زہ خالی	کرے دوشن عاشقن ہند حال حالی
بہ گرمت اہلِ دردن اکھ چھو تصنیف	بہ پنجابی زبان انموت تالیف
بتہ پاٹھن چھو فرہادن تہ شیرین استاد	برو حق از خدا صد آفرین باد
بشہرِ بلخ اکہ سوداگر اہ آسو	بسیم و زر عجب بخدا در اہ آسو
وچھت تمنز سخاوت حاتم طی	نیون حسرت تہ کھو افسوس ہا ہے

عجبا تہ بور کینہ اسو سنہ اولاد
سٹھاہ دل آسو لتھ الغوہ ناشاد
یی کل ہت کران آسو عذر خواہی
بصدق دل بدرگاہ الٰہی
پیوت غم زیادہ لتھ شادی گرینٛ کم
کرون ترک خوردہ خواب زن غم
پوان پی اسو مردان خدایس
رن کھور اسو مسکین گدایس

رفتن میرزا عالی بخدمت فقیر کامل
و درخواست کردن بہر عطائے فرزند
و بہرہ ور شدن
برادری کر زتن نش حال اظہار
پرزھانی گو فقیرہ لوونہ در غار

عجب طالع دراه بچواه سعیدا
زه دتوئے ذاتِ پاکن کرنہ عیدا
درخشان روی چھوس چون ماه تابان
چھو بخشن نور چون شمع شبستان
زلو بنا خاره از باغس فلوی گل
زه حمد کرمز ماه تل پچھو بلبل
به بورت کر نو شی تم جد عنایت
پرن حمد خدا تم بے نہایت

درفتس دومتس ذاتِ دتوی ظهو
کھتوی شوره زمینس بره نو
مبارک و تو نی ارخانه درایه
تجربت پیش مرزا ایه دایه
جعه ون اقباله روی زیب
اره ون زن گلا باه دلفریبا

لگے درویشہ لِللہ نورتم داد
کرکنا ہمت اہ لِللہ بدرگاه
منگک از حق مہ کینتو فرزندِ دلبند
زه گلِ گندٹ بزاری پپ ٹکھوزن پیوس
دعا گرکس فقیرن از تہِ دل
فقیرن ناجرس ونتے بشارت
منگون میالوی سپون مقبول درگاه
دنے ازابر نیسانِ کرم آب
نگروانت بعیسر چارده سالی
چھہِ اہل اللہ بلاشک نائبِ حق

عمر سوریت گیم گیتھ چھومنہ اولاد
تولک دستِ دعا با قصدِ دلخواه
کرک مہ دلخراشیس نشاد و جور سند
بعجز و زار ونولس نرم دل گوس
الہٰی کرمیس ون حل مشکل
روا کرو ذاتِ پاکن چانو حاجت
زه دتوتے خالق فرزند دلخواه
لبک ونِ از صدف لولوی خوب شستا
کری لس سرو نازس عشق پامال
تہند انکار یس کافر سو مطلق

تولد شدنِ مرزا عزت بیگ - مرزا عالی بیگ را

سپون خوشحال سوداگر بخانه
گنزرتم چاوه سپنتی زه تہ ساعات
گیس نو رت دچھانی رفته رفته

بامید فتوحی سپون روانه
بندرتم انت خوشیه منز دوه نه رات
چندر لس زاو انه ماره دو ہفتہ

کرا مسکین انس رهارت رو پاری
تمن پتہ لس کرسنھاه تمبر رتیاری
زیشعا ہرو منز سپون اسباب سیرو
نکھون شنہ تم وپرت سیکس تیہ ہو
چھون وابه اکیس تھاون کابان
چھون وایہ شیرزانس شیره کان
دلولس شیر زیتھ بالانہ سپون
تمہ باکھن چھون لیہ باسیہ ن غزاله
سپون سرکیاه بھو پنہ سوتھ رتباب سپون
سو سراه پیو کیاه سوتھ ہر نوتہ بامسن
کھہ لکھی کیاه پانتہ نن اند سر کہ نامسن
فر سر ان پتہ بیکر اسپنہ ران اسپنہ
بکہ بنہ نہ پہ بہ مت ملی سر یاه تبریز اسپن
سپنہ بپہ ن سرسف

چکت وہ دل رٹ ٹنت گیو دره
سیون خوش الو دیث تیه بر دره
اجازت خواستن مرزا عزت
از پدر و مادر جهت سیر دہلی
و راهی شدن با مال تجارت

دیون لتس چھوم بجذبت عرض ته دم
خوم منظور سوی خوشنود روزم
بو اسے سیر دہلی پیہ پیہ دردل
ہیہ دیم رخصت کروم سوی حق متشکل
ہیہ دیم کیتہ بیت از مال تجارت
بجلدی فیر کھی و اتے بجذبت
پیہ پیہ بیت مال تستہ لوز فی الحال
بجیت سٹر بیہو ویت بیہوش یتہ کال

ہتوں قرآن پرن تم پیش استاد
بین علمن سیون مشغول فی الحال
بهر علم و بهر فن گو سه ماهر
زدوده ۱۴ وے علم حاصل کرته از بر
کمالِ صورت و سیرت لبن پور
رخس لتس آسو کیاه حسن دلافروز
گلاب ہ خشنکس باغس لشند روی
قیامت قامتس سرو سرافراز
بصورت یوسف ثانی سو مهوش
ملک آسمانه وشتوهمت یه زمین آسو
گژهن ہمیاز ہت سیرن شکارن
بعشرت گه ہن در خلوتِ خاص
ہوان از عیش و عشرت باونس داد
کران در مصلحت گفتار سنگین
بصحبت در طرب کیاه مشتغل آسو

کرن انجام تت درت کمن باد
تحصیل کردن یتم تا چارده ۱۴ ساله
بعالم تا نیاه لتس گونه ظاهر
ہمتس در جهت کو نته نته بونه ہمسر
ہنرته حسن لتس نوره علی نور
زچار ابرو شیشن چو صبح نوروز
سو خط ریحان ته سنبل لشند موی
جوانانه نازنین کیا شوخ و طنانه
دچهت بلخک ہمتس چون مصریان خوش
قرار جان و دل فلاش وین آسو
گهی منز گلشنن گه کو سهارن
مزین کیاه کرن مجلس باخلاص
دوان ہی چهاد چهادی شراونس باد
چوان گه جام می گه چای رنگین
خیال سیر دہلی لتس دلس بوس

۵

پس از مدت سو بو شمس پیو ژهل باک
پیه کیاه و نظم پیه جگر بین لا نیهم تراک
کتھو ژالت ہیہ کے بو چان دوری
ژه رست آتش پیہ چهامب جهوری
مه لو پچهوم دانه صبری استقامت
مه اک اک دم گژهم صد صد قیامت
یرکس نا نفس خالاه پیوی پیس حرز
بوکو و طعن گیسه مشکل غالبس حرز

چهوسه کهوژن پکچه نزایت زهن چهو پهتر
خیال خام پیوست چهوی پیه در سر
ز لختی عمر بر خوردار آسنگ
ته بیه بیه بدم و غمخوار آسنگ
بر کیه پیه خسته جانس دستگیری
ابتداه چهم پیه دین در وقت پیری

يڪ لک اشرفي طلا از پادشاھ
شاھ جھان را و يافتن انعام

تحائف گذرانيدن مرزا عزت
ڇھو آمٽ تاجراه اڪ از بخارا
بيہ در شھر دھلي شهرت آشڪار ره

ساز عيش و عشرت ھم پڪن سگ
پي گرفت منزل ڪرڪ ط

شھر دھلي ۾ پان شاھ جھان آسو
فريدون حشمت و جمشيد شان آسو
نشيندي عدالہ عالم آسو مسرور
بلطف حق زر دانش بادپر نور
ڏيان پيو پادشاھ سن پٽ يہ اخبار
ڇھو آمٽ تاجراه بابال بسيار

٦

پيو ويندو سين شناق ديدار
ويکي سيڪريون ڪا ضربيد بار
ھم وقت ڇھو ڪيران شاھ جھان يار
ويو لنش ڇھو سين واراه سيو شاد
شرف ٿيو شاھ نيسراه

سپون استاده گل گنڊت ڏوباره
بھر صورت ڪرون راضي بہ رخصت
گرانقيمت سٺهاه اسباب سودا
سپون آماده اوندن پٽ لڏن مال
ڏين لنش مارج کهنر بہ بام حاجت
ڇهن لنش ڪن اڇپيو ڪن هيران
بہ تراوت ڪتوڙ لڪ لاري نہ بو
جگرپاره جگر زالت مہ ناح
هرڪار الت بو جائي ڏور رچ شراڪ
زاه سرد من کهور ري سمگر
اڇهن تل روز موڙل مہ نشه ڏور
بہ ڏور رجا لوزن پيو ٿو ڇهو ره مہ
ڏون بمتہ نہ ڇهت لنش گونہ تاثير
هنگت رخصت دوستن از هجر و زاري
هتن تم سبت پالنش يار اکنثر

هتون پالس گرون بيہ زاره پاره
ڏنن لنش سين اسباب تجارت
ٺهون بهر تجارت لنش مهيا
زخانہ دساه بيرون شاد و خوشحال
ووان ولونش هتو آرام جبانہ
دوان ڪم نالہ زاري کياه گيران آتش
زه پت مستور تن نيرت منہ بو
خفہ لدگوم دل الونم مہ خاره
جگر صد پاره گو مو سينہ صد چاڪ
ڪري فرحو ابو دعوي پيش داور
فراقڪ نا رمہ ترادم ڪرت سور
ستم هو ڪهن تہ چن ننڊرتہ نہ مہ
بنن آخر ڇهوتي ٿي آنہ تقدير
هتون لاڏن ڙلون بر فضل باري
سٺهاه غمخوار خدمتگار چاڪر

ٿيو لون ٿم شگفتہ مجلس شڪيم بنگيم
سپون لنش ماخير سواري سلميم ڪرمس کاملس وڏرآسار
تعدين بيو ٿيو شاھ تو بانلاه مير الطف رحيم العام
بهرنا لوگ سڪو ڪن ڏين پيو ٿس اسباب سلطنت زيارت
ڏين ڇنڊيو ٿيو ڪن ٿيو سڪو ڪر ليمار باني
سماوان حباب ميسر نامي

ازان جلد دیان وچھوک جواناه
نمی ونو اسو ریک بکنه وزاناه ازان شناداه
چھوپت تمیس اندر اک ادراک
بچه بنت تعریف صفت بال تراداه
شکھاه ناہر چھود کسب دراز فکاری
بهرنکاه چھوپی عجب ونه چھو آه نا سلطانیب
سترہ ازان کیاه ونه کلاه ته چھوه تلکا صنعت
شکھاه بنتس صفت بتہ ناچیز ادراک
وین اک لوکه ناہ انتس اتھ بامنزدان

ہنن رحضت سہس ہنت سیت احباب	کرن عزم سفر بہ سوی پنجاب
پکن باعیش و عشرت آو لاہور	ہتن وان لتش کرن عشق گشتش پور
کرت کینه دوه تے ون دراوی الفور	گرہ ہت گجرا تتواندر پیو یک دور
سرائی منز دتن تم خیمه خرگاه	سرود کشغل پیٔ لتس آسو دلخواه
انک مطرب ہیو کرو نغمه آغاز	بہ زیرو بم بہ نی ریزو بہ شہناز
کرک کیاه در ترنم خوشنوائی	ته بوزنت لسته گے مرغ ہوائی
ته بوزنت آی شہری لوک وار اه	سرائی منز سیمت ہر تماشاه
جواناه اک وچھوک جوشن باشن عیاش	بجلوه صبرو اراس گران ناش
وچھوک زن یوسف ثانی بصورت	بعیاشی دیون لتش خسروس پت
وچھت مسند سو شوکت حسن و سیرت	گیه حیران بیه ساری بحیرت
لوکن سیت کرون ہتو تم محبت	رٹان زن جالوو در دام الفت
بہن لتش صحبتس کم مرد عاقل	کرن از بسکه الفت گرم محفل
جوان از چای گلگون جام لبریز	کران تقریر شیرین شکر آمیز
ہنرمند آس کسبن ہند عجائب	ونان ہر کتھ یه تمثیل غرائب

شنیدن مرزا عزت تعریف باسنہای گلی فرستادن غلام نزد کلال

دیون لتش آبی کو راه نازنیناه
بہت آبی نه لتی رو ته شبیناه
چھیناه مه چھیناه خوش شبیناه
پیون مشتاق لتش کن اگو ته وچھن
بیک دیدن پیون بہوش سرمست
دتون تم نقد دل فی الحال از دست
عقل ہوش تس او بر دی کال
زه کس چھوک کته اسو کر ا زتھی اک
تتون آه بہ ترژه چھن لتش کوره ہندیال
ازن کیاه چھوی مه نه مقصد و زیاک
دیبی ام بانه کیته اسم به در کار
سه اَنت بوزنی لتش چھوس خریدار
کرن کینه نقد و نقش بهر قیمت
بتی زن پام اعشق لتش سوگو هت

دچھت تم بانہ تاجر گو سٹھاہ شاد
کرون کاریگرس پڑ آفرین باد

اگرچہ کرہ غلامن دل لشند خوش
تتیغ عشق ون ہتولس کرون کھش

بیان کردنِ غلام وصفِ سراپای سوہنی دخترِ کلال تر دمِ مرزا عزت

ونن ہتولس چھہ کرالس خاصہ اک کور
سہ درِ جلدِ لشبر زن جنتچ حور

وچھت لس کتھ سہ بنبر بادم دل و دین
بُتِ خلخ تہ چھے لعبتِ چین

مہ شیرین صفت رشکِ زلیخا
نہ لس ہمتا چھہ لیلی نے سہ عذرا

بحسن طلعتِ زیبا درآفاق
سہ چھے بے جفت جون ابروی ودو طاق

لشند قامت چھہ از نیکو سرشتی
بلا تشبیہ شمشادِ بہشتی

یہی سرو در ریاض خوبی و ناز
صنوبر در تہ پالیش سر انداز

سو قد دلیت الف زن دال ہیو گو
وچھت تن از خیالِ راستی ہیو

کرن زیبا خرامی بام تامت
گڑھن برپا چھہ مشتاقن قیامت

پیس سر کیاہ چھہ لس آویزہ کاکل
مسلسل جعدِ مشکین شاخ سنبل

پریشان زلفِ مشکین نابداماں
ولنت زن نال سروس عشقہ پیچان

نتہ شہمار ہیو ظالم گچھہ دون
بچھت تراون کرن مارہ چھہ ون

برت از نافہ ستند ہر بیر مو
بمک بیت ساری مشک زان بو
زعطر او گوت ساردی ختن لست
خطائی منزہ چھت در ماندہ پوست
چینین ہند ہوش از دست
زبویش مشک چین شرمندہ گوت
بدام زلف مشکین فام اورام
دن ورچین ہر مو خاص نہ عام
گگوت ساردی حبش تا کشورِ شام
نتہ تراوت پریشان الفنگ دام
تتھے طاقت بشن رموی مشکین
نتہ بر جبستہ ریحانک چمن اسو
بہت زن سنبلن منز مرغ زرین
مجمر موی ستند یاسمن اسو

خطہ تہ قیس دیران موی معنبر
جعد ریحانستان
تتھی بہر آسمانس خط جا
بے کیاہ جو تشماستند خط ارق
زنکیاہ کالہ ابرس منز بران برق
تتھی تہ کالہ ابرس منز ستیر تیشان
جبین منز ستند جیبن نور و خشان
منفعج جو رون تابان نور و جنبان
بن دو ون پیسہ قنیاتی دلارای
عطاردہ ج مو بکرنس کیاہ قنیہ برورد نبرکت بی
چیس پیشہ تھ بہ جبین صبح پیس کیاہ صبح پیہ نور نمواہ
بیٹ قیدن اسو ان مانوب ببر ماہ
مبہ تمنبنرہ چھیت انہ اسکے تش ورد
ستہ جعیب قرن گرس ریخ زرد

نتہ چھے نازچی خمدار کرتل
چھو حسنک کعبہ تسندروی خوشتاب
ہلال عید بادلکش کمانے
بمن منزکیاہ شوبن لتس خال تھوگوش
سہرمژگان آن سرحلقۂ نازہ
نتہ چھس تیز زہر آلودہ خونریز
لدن زِہ نازکوی ابرو کمانن
دو چشمش چشمۂ جادوی بابل
زسحر شن جادوی بنگال فرتوت
عجب ساحر چھ بنگالک زہ بیدین
بمستی ساغری زن چھ لبریز
بشوخی تیر غمزہ رمزہ تراون
زر تسکس نرگس شہلا چھ بیمار
وچھت یامت سہ نازک سرمہ کاری
برہ گمیشہ وچھت نرگس زہ چشمہ

زٹن سر عاشقن تراون چھ کھور تل
دوابروتن مناسب انجو محراب
بلائی از کشاکش جانستانے
چھو زنگی زادہ ہنٹ زن تیغ بردوش
کج و تیرو سیہ چون ناخن بانہ
گرڈھن بر صید دلہا دیدم تیز
بمژگان سینہ پراٹن خستہ جانن
درون ہاروت دل تت نتایہ مشکل
بلائی خاطر ہاروت و ماروت
زابروہت کلسن پٹ چھر مشکین
کرشمہ تسندوی زن تیغ سرتیز
بعشوہ عشقبازن تبتہ لاون
چھ گمیت ہرنہ در جنگل گرفتار
کولن پٹ باد موڈھن پانہ ماری
ہرہ برمت لبالب زن زہ چشمہ

9

مدور لنش سونگن چون سیب خوشتر
سو ونز اتھ میوہ ازِ نخلِ صنوبر

ہنخہ منز چاہ تتہ منز کیاہ چھو خالاہ
کنارِ چاہِ زنخدان زن بلالاہ

نکھ تتہ چاہِ زنخدان شوبہ وُن کیاہ
گموت گرداب ان ورِ چشمۂ ماہ

کنن لنش دور کیاہ چھس سونہ سندی
پتھ از در زن ستارہ مارِ مندی

چھ بامت گراہی مارن گوشوارن
زُلن چھی رُو شنیہ دل ہت ہوشدارن

میانِ زلف شوبن کیاہ چھ زیبا
گتھ منزہ برزلون زن ثُریا

تسنز بخر کار ڈلنیت انزنن شر
شمع رُو دور نسکہ کے نارہ سراسر

صفا گردلنش ایک لختہ نور
نتہ شام انجمِ مصباح کافور

تسند حنُو از حلب آئینہ خوشتاب
گنڈت زیور زرِ با جوہرِ ناب

تسند سینہ لعینہ تختۂ عاج
ہشر واتنگ کردن تتہ چھوم یون لاج

تشُین بر سینہ کیاہ چھوس خالِ مشکین
سوزن زنگی ہبت بر تختہ ما چین

وچھت پستان تمسند دیو حکیمو
چھ ورامت سرو نازن تازہ لیمو

نرے لنش پوشہ لنجہ زن چھ نازک
ولی بر قتل مردم چست وچابک

اتھ لنش صاف نازک مارِ مندی
بلا شنگ زن چھ کرمت ہبہ گندی

بزور پنجہ مارن عاشقن خون
تمن ظلمت کرن تم دستہ گلگون

سو سینہ ہی زاینہ پرتی صاف
چھو رشکِ نافۂ آہو تسند ناف

کمر ازبل تمس از موی وارا
مصفا اوست زن پاٹ تارا

سرین تمسند لعینہ در نظر آم
بو گنڈت زہ کوہ از نقرۂ خام

پچھاوم بعد ازین از عقل کوتاہ
منادم در حصارِ عصمتش راہ

بزرانو تسند آئینہ آہین
زہ کھم واتنگ تسند ساقِ بلورین

بجای آینہ ان دو نقرہ زیبا
وچھن تتہ منز پیون رخسار زیبا

گودون فخنال تہ پازیب شوبان
پی پابوسش دل سالو نوبان

۱۰

لتھو دی نگاہ یمن پوشن کران ات
دون چھس منز دون پاون ھکورات

چھ لنش ناز ریک نکمن نازک روپہ پور
میان فون تشنا فان اولن دور

دنش چنا پری نہ حورِ جنت
تسندی چنہ سمسار نش ھشت

زیر تا پاپ العالم قیمت سے باشہ
دلا نشوب دلا آرام وولارا

مید ولوی کھونہ صعونہ چھی بتریں کان
سکیا پچھ کھون و سونی ہوشتر از جان

چھو سعونی ان شینن یبر لفظ مرغوب
تیم ورا اصطلاح فارسی خوب

یہ بوزِت لگہ دوشی تووانت وی الحال
باستقبال وشھونشادی کرن اکرن تعظیم
ہیہ وِن استادہ و وایاہ کرنہ چیکہ سوہنہ ضمیر
آب ریکہ ون اہیون ہاپن نکر نانت گزنہ کرِ کتش
چھیپ ہاپن ہیون تشندوی کاری وی پش
اشارہ نش علاس تاہ دوبول
کھپ دیون ہاکرلان چھپ اسکل
چھ کھاپ ریون وتاجران نس
چھ زنخ ون وتا جران
وتومہ چھوراڑے بوبو
چکن تعمد جنگی سوارا کال
غلامن نفف کرس شندوی آپک
کرو ون لنش اروی ازکال عزتہ پکر

11

عاشق شدن میرزا عزت بیگ بر سوہنی باستماع تعریف از زبانِ غلام

یہ بوزِت تاجرس بیتاب گو دل	غماہ در عین شادی پیوس مشکل
کرس بوزِت ولس منز جای عشقن	گنے لیس رای فرلنس بای عشقن
لہ ون چھوک زلہ ون در جگر پیوس	یہ بوزِت نار شوقن کار گر گوس
بشوق سینہ لس دل در طپیدن	پیوی لس ذوق دیدن از شنیدن
چھ اکثر کن بھون گفت و شنو دس	چھ فوراپی رٹت وانن شھو دس
یہ درد نیا چھو آمت رسم دیرین	چھ اکثر بوزہ ون منز رن دِل وینا
بنن شایق کرن جان باری تام	بنت طالب چھ وانن مطلبس تام
مبارک لس گرہ ھی لس شوق غالب	پی مطلوب انہ جان لاگہ طالب
کتھاہ لسن باسنز بوزِت گرس شوق	کری غیرت نہ نتارن نیرہ معشوق
یہ بوزِت تاجرن لس جا کرس ولو	لہ ون نار بہ چھو تم زلہ ون
چھوم منت زہ لس لنش وانہ ناوم	مہ لس دلدارہ شند دیدار ہاوم

رفتن میرزا عزت بیگ در خانہ کلال بہانہ خریدن باسنہا ہمراہِ غلام از بہرِ دیدنِ سوہنی

دراکھ لنش کمارس تاجرن دلو
زہ لنش ہانن ہندوی سودا بیر ثقو
یہ بوزنت کرو اشارہ تم پتہ
بن دوک بانہ ہک قیمت مقرر
نہ تم ہت بیت کیہ پنہ پانہ
کرن پانہ نیر از کار خانہ
زوسیت او رن گو بانہ بیرزا

لگوس رس بوزہ ون گفتار ستہ
امی جیلہ چھین دیدار منستہ
کروس نہ کانہ نہیم منظور ہرگز
انان بیوان سیین واراہ نہ عاجز
یہ ناقابل کرن بیون سہ واپکس
نہ زنمارت بانہ ریت آسی ان لنش
چھیو لنش ولبتہ ون سرمست شیدا

زن تن ڈولو رنگ لس سورت گیس تران
دن یکبار بیستر برت پان
پیوی لس عشق اچھن وون زن نحجیب زون
وون اتش سور لس ہارن تسون تھون

گرفتار شدن مرزا عزت بیگ بہ بیماری عشق مبتلا گاشتن

تم برگو دن ونس از نظر یار
عشق سیپون سخت بیمار
بسرخی رنگ رولس ار زعفران
وچھن او چھن پور گو زعفران کوس

چو مرغ نیم بسمل زبرٹ دون اسو
کھون افسوس دحیرت سپون اسو

وچھن گو محو چون تصویر دیوار
سنگلرو آس بے تاثیر زین درد
برہ بے درد راز عشق باون
بے دردن شر چھوراون مرد عاشق
چھ یم معشوق آسن ست بیباک
دون کم نالہ مشتاقانہ بلبل
درن کمہ حالہ شمعس پٹ چھو پانپور
سپن القصہ مہر و سخت بیکن
بتھندی وپونہ لس اے مرد بے زر
ژہ کینہ نکھنہ دژن محنت مہ بسیار
اتھ زارت کرونتہ نہ کینہ منظور
یہ کٹ بوزت سپون شرمندہ بسیار
سپون مٹت عرق شرمندہ پژگو
پکان آسوی دتے افغان وخیران
قرار آرام عشقن نیوس فی الحال

دلس سن لس لتند رفتار وگفتار
وتے از گرمی عشق آس دم سرد
گرٹ اندر الیس چھوی گاشہ باون
کنہاہ مشکل چھو زانن درد عاشق
وچھن نہ حال مشتاق ہو سناک
چھو مخمور تجمل شاہد گل
سو بے پروا حسن خود چھو مغرور
ترش رو کرنہ برابر دلدون چپین
مہ چھمینہ بانہ ان از جائے دیگر
ژہ ہیو کیتاہ مہ چھم وچھمت جرندار
بوکر ھس تنگدل ون ژل بیتہ دور
تولن تم بانہ کینہ دن چارہ چار
غلامس سینٹ ڈیرس کن تخن دو
بنر دماہ نراوت گو دل جان
سپون سرکش زدست عشق پابال

وتیھو حال تر دھو بسترن نہ بانے
ھر چھاہ کیاہ چھو پانے ترید لائے
نگھوتیس برت یہ ولن ووراک
مر مرشہ ہتھ پہ دولن آک
یہ دون نن باپہ مر دون لوی پان
ژہ دون نن بائہ پن عدا جان
کر ونکیاہ اس ری پنٹ نشاری
زرو دسی کراس پہ چالی بقراری

سر دمی اییان ری پنٹ جان نشاری
دیت چھوس چھاجب کیاہ چھوم ودھنم
نبلاہ شھوی انفرس پنٹ دون وون بعسہ ہیرب
اسہ نبابا کس ان پتھ چھن چھینہ بنگل عاشم
تکیاہ آکس ان نیو اسو لازم

نہ زالوم چالو وانیون انہ چھوکریوٹ

سناع دین و دل نیو چھم کرای

قرار و ہوش صبر و تاب نیو

دو ہک آرام رانگ خواب نیو

پیر خسارہ دل د یوانہ کر

بعشوہ عادت تہ و سکانہ کر

وچھوم پاسٹ سو چالوی سرو قامت

تھ پیو سی اگیم بہ پا قیامت

وچھت گومو زلف شمار چالوی

وچھت مانکہ مہ چھوی ماریالوی

وچھت چالوی پریشان موی مت سکین

وچھت گموت چھس گموت مسکین

پریشان چھوس گموت و ختی و دل

سوھالک دانہ و لیت ... زلفن رالہ زن اگل

بکوم در دام زلفت

زگر یہ تل رفیقو شورفی الحال	حکیماہ اک الوک ژعاندت بہر حال
حکیمن کر بدالتش کیژ تیزی	وچھن نبض فصد انتش شد خیزی
وچھون لتش نبض سیٹھن عقل مسلوب	تژوسنہ فکرہ کمہ داد کو چھو مغلوب
مرض کیاہ چھپتہ کٹن تجویز تشولس	بلس کوہ سیت تھکن کٹن چھیر تشولس
دتک لتش چن سٹھاہ شرژتہ شیرہ	ژروی بیمار یہ منز گو سو اپرہ
تتند تجویز لتش کافی سپتن نہ	سو شیرہ چن تمتش کافی سپتن نہ
دوا کھت کینہہ نہ بالکل بیو نہ تم سود	دوا دیگر مرض نوع دگر بود
ژروی از عشق گو بیمار ہر روز	سنت گوتب لتش در جگر سوز
بدرد عشق نبود ہیچ مرہم	اگر باشد طبیبش عیسوی دم
نہ کینہ سیت آسوی گفتگو تس	خیال یار آسوی روبرو لتش
نہ در شب خواب لے آرام در روز	مخاطب ہت ون لتش کن دلگ سوز

نالہ و زاری کردن مرزا عزت بیگ در فراق سوہنی —

دلو معشوقہ لگیو یار یاری	دماہ اک وچھتہ میانی بیقراری
زہ ڈلیشت وچھتہ مہ کیاہ حال عشق آم	تہ تیر عشق تو بہ سینہ لیش آم

کمان ابرو یہ مژگان تیر دو تھم

نرم و الئھم بہ بے تدبیر دو تھم

وچھت تم لعل لب فغن جگر کوم

گموت چھوس خستہ کو تاہ خون دل ثوم

بہ غمزہ چالی زن ستم بال

جگر پارہ یہ کر تھم سینہ غربال

ہلال عید چھکہ خمدار ابرو

وچھت لتش جان و دل قربان کرت ہو

ز چشم مست خود مخمور کر تس

بعشق عالمس مشہور کر تس

انہ و دین بو نیچہ کو یم رنجہ نادرت

گمر یہ ترق آب دین ضحاورت

جگر لست ... کار ضراب

زنشٹ زنبہو ... ماتہ سہراب

شاہِ خوبانہ ماہِ رخسارہ
روز دماہ بیدردہ یارہ

چانی عشقن کیاہ ہزاوم
رنہ رنہ مرد وینہ راوم

شمع مادوت پروانہ کر عشق
مرد فرزانہ دیوانہ کر عشق
روز دماہ بیدردہ یار

پلرہ ہو کہ خوشہ پدارہ
روز دماہ بیدردہ یارہ
سوز عشقن دِل بوز یارہ

چھوس لو تراوِن اشنہ دارہ
روز دماہ بیدردہ یارہ

چھوم منہ معلوم کیاہ چھوم لانہ
اَسِس نیرت فیصلہ کرانہ

۱۴

ہو بچہ ہنز خوشنما ڈلینت ہیو نالاب
جگر چھوم خارہ خارہ گلعذارہ
زِرن ڈوررِ دماہ اکِ چھو منہ طاقت
جگر چھوم تفتہ دل چھوم در تب و تاب
بہ کیاہ آنیم خبرا ے ماہِ دلجو
نہ زانوم بیخبر اسوس زِ لقہ بہ
نہ زانوم زاگ ہنت چھوم عشقہ صیاد
نہ زانوم زین سیب لو وانہ گجرات
نہ زانوم وار یاہ رُدوس بو غافل
نہ زانوم چھو ک یست یت جایہ قلاش
جفا کار و تغافل خم للہ وُن
زِ درد و عشق نو وِن آسس عاجز
سراپا چھوس لو گوشت غرق در خم
وفا پراوم نہ لاگم بار غمخوار

پموت مضطر گموت چھیس غرق دراب
وِن نے ڈلینت چھو بلبل یا ن مارہ
گموت چھوم سینہ بریان زاشتیاقت
یہ وِن ییہ چاوم وصلکوی آب
وچھون چانوی گرتھم زنجیر جادو
گرتھم یہ شوق چانوی طوقِ زنجیر
گلم زُو تہ ولم در دامِ بیداد
گرتھم از عشق تو بر مندنن رات
چھ ییت شہرس لیسہ وِن زنہ زن ہن دِل
موہیت یکبار گو ہم صبر چی راش
دل بیمار یہ چھمنہ للہ وُن
امید رستین وِن چھمنہ ہرگز
قیامت چھم کڈن ایام ماتم
وِن ایتہ عار ییہ بوزتم زار

غزل از زبان مرزا عشرت بیگ تاجر بلخ

تمام غیرس منز آو دارہ
روز دماہ بیدردہ یارہ
زن نارہ پیچتناوہ
چھم قامت سر و آزاد
چھو نونوبان تن نشتر خارہ
بنرہ وماہ بے دردہ یارہ

روز دماہ بیدردہ یارہ
جسم سکس چھوی روی چھوی سیکاب
سیم بدن چھوی مہتاب تن ترخسارہ
روز دماہ بیدردہ یارہ
زلف چھوی عنبر عشقہ پیچان
منزنس پن نبن زاوت پریشان
روز دماہ بیدردہ یارہ

وو بیه چهوک شفق غمخوار سیالوی
رنیف و میر سه م اسراره سیالوی
سن بیتین و تهره کیبن کون یا بیری الحال
پیرو دل بلوم ر ح آن ماه شنثال
سنن و اشیین بیم داودی کا نسیم تشریح
بنه چهوی سیالو و عوے دور بی
سه دو میں اُرام ره شغف ... نهن سهل بین
بیه سیکت لورن علاس ... اولان
سیکم عاشق مه ... منصفر بیابین
چهو عشق و اولاکوک چهو بنک
عشق و اول ... ناموس ته بنک
بهیجن و یا ... عشقوی سو د
کهمنن ... چهوک لو امور
نصیحت لورن ...

۱۵

بمه کمان چه تیر مژگان
لوله سینه سیپر داره
چشم بادام چی مست و مخمور
رنګکه بیمار پُر خُماره
لسته خنجر چالوی سر تیز
بس ژه کرون یا بیعاره
شوبه وُن کیاه چهوی کاره خزه
شمع دُمت چهود شنګکه ناره
یوت کیاه چهوک مغرور و مدهوش
برم چهو سمسار یم دوه ناره
چهوس بو مسکین کم زور عاشق
زار بوزم زور آواره

رمه رمه از کینه تراوان
روز د ماه بیدرده یاره
هر نه جنگل رٹھیے چھ مستور
روز د ماه بیدرده یاره
خسته جانن هر دم سو خونریز
روز د ماه بیدرده یاره
بام تراوت اک تیر نظر
روز د ماه بیدرده یاره
شوره پانک ته خسته ک چهوی بوش
روز د ماه بیدرده یاره
عشقبازه چالوی صادق
روز د ماه بیدرده یاره

بیتاب شدن مرزا عزت از عشق شوهنی و بیقراری کردن

دنن پی گرشهاه غم گریه و آه	غلامس کن وین اے یار دلخواه

درون پرده عشقک بر کهٹ تهاو
چهو خشتی صبر کی ژاله دریت تهاو
نظر کیه بر سه لیلی و مجنون
تجلی کګ ورا کی سر از پرده بیرون
اگر چی پیشیده چهو بر تهاو هس تم
بلا شنک عیش و ... پیدا و هس تم
چهو ناراضی خدا ... تعقل
ده کرار مصلحت را نش ره مصلحت بور
صحبس وقت ... صبح بر دور
مه چه پاهس بوت صبح ... درشنک
گهو پیر وون پیه یا ګرال ... بایه ژک
تسزی کو ... وون
ثلمزی یم بور ساری کیم خیالات
ملتن کی شاس و بیتی ګیه اک رات

ز شوق او سوچون پروانه سوزان
سه جی پروا چون شمع دلفروزان
لبش غار گم در دل چو بلبل
سه گلی رخ بیت عیش و ناز با تجل
مشق از عشقی گوت بنمراو نبی پوه
سه مارن شوره پالسی پاد و لبی ناموه
تشوخی نتی تند و مستی واره او چهان
سهوکی گوت بدا باهد دل و جان
ننه ست حسین خود کشاده و معزور
ز عشق او بیت ب لشکی بزنبور
وچهن دیدار شیند سیر تا دیبر
غلامش دیوش دین گو سهاه زیبو
در آخر بیت سولش بانگ کنه مول
معاملش کی نی هت درای دیول

16

گمن زتم سارسی ز آتش ستاره	گموت لبش زوبنه هندی شوقه ماره
دنن یی آسو کیا سنه راه بیاگانش	گرتهاسته پورلبش دلبت میه بر آتش
گنه سورت فولم کرصبح امید	وچهن کرروی آئمنه مثل خورشید

بازرفتن مرزا در خانه کلال بخواهش ملاقات سوهنی و خرید آوند ها -

صبح سبپن غلامش بیت دراو	گرتهت پی تنو کران شادی براق چاو
وچهوک کمبیاه مشغول نماز آسو	بدل باحق سو در عجز و نیاز آسو
سپون فارغ بمتن نبش آو لاران	وچهن بیله تم دوشی ایستاده پراران
بخو شنخوئی سشهاه تعظیم کرنک	دوشیون از محبت سینه برنک
دران اثنا سه مهر و درابه بیرون	گره مژه تهنی زان کهر دره زوق
پیون مشتاق ناجرلبن بصد شوق	وچهون بیله جلوهٔ دلجوئی معشوق
تبو کیاه تمسخری تیوزبابه دلیشان	سپون آشفته دل تمه گرایه دلبتان
کمارس سبت در تقریر ظاهر	بدل بر حسن نه مشغول و حاضر
وچهت حسن رخ آن یار دلخواه	دلش از دست شد شیدا سپن کیاه
بغارت از نظر تیولبش دل و جان	گیسن بزنجیر زن تم زلف پیچان

دو کانداری کردن مرزا
وبازور رفتن در خانه کلال
بغرض دیدن سوهنی

صحبت سو الیوان
تیمی یاپ آسو پیرت صحبت سوهان
تیمی بیت بیت مول یا نه پیوان

غلامش بیت بیت کافانه کالهٔ لتش
پرپروه سیرکهشون وافقانه آسو لبش سنبر اوش
غلامی یات حرم آسو شهاه بیله یار از ابه سیمبر زیج از نیران
وه بی سینه مول بیت نشیه باز سیمی از تمر آسو بمی احوال
زنن کرایش تمربه نشیه از ابه سیمی وصال یاب و سیمارو مال و احوال
سبود آتی وصال یاب و سیماروی مال و احوال
کردون بیه یاو سیماروی مال و احوال

بیرس ناشیدن مرزا نبہ وصنگر لال
و لقب یافتن بمیر سنوال

[illegible]

بسن ون عشق سوی بالس کری کیاہ
چھوکو تاہ عشقئوی سبنلا غالب
نیھے پاٹھن بلہ سورت گئیس دبار
کنن ارزان بلہ تادن منس پیو
سپون مفلس محض آسیت تونگر
سپن بیدل پریشان حال بکیس
پیوت مضطر گدا از فرشتاہی
کرہ کش چارہ ون بیچارہ مضطر
ون چھمنہ کینہ تہ جبلاہ در نظر میہ
نہ رودم دبار نے مہ یار ساری
رفیقاہ نتھو شفیقاہ چھونہ خالص
بسن ہٹ مالہ جانہ گوم نتھو خاک
زاہ من اثر ونہ گونہ لنن میا نو
کرت دل در پکن گو بیش کمیار
بہ کینہ اسباب آسوم مال و دولت

اگر زونہ دِئی پروا بری کیاہ
چھوتیون ایرہ جان و مال طالب
وزم ہتھو نے انن ون زکمیار
دو ہمن کینژن اندر مفلس بنت گو
زلس یکبار خد مگار جاکر
رفیقاہ سیت کوتہ تہ رودنہ لنش
ودن آسوی ونن رئی یا الٰہی
نیم کمہ حالہ ڈلبنن روی دلیر
توے کن آیہ ہے لنش کن گذر میہ
چھونہ بان گوم پیدا اثر لمہ ساری
نیم پیغام سوی لنش ماجہ بالس
سو چھوم ونہ شوخ دل بد مست بیباک
الٰہی ون زہ چھوک فریاد رس میا نو
کرون لنش حال دل زین گونہ اظہار
نہ ساروی ہٹ زلیم دزوان رت

۱۷

[illegible]

مدارا میلہ شرکرت و نوش وہ الحال
نہایت لنش راحی کیشن کرال
بلیہ بر تھہ تی خدمت ان انجام
بشوق رپین ان مہ شیرین ادا تم
نعمت مرد تاجر کراد گری مرزا کرہ بسکن
ترہ ھنن بجیب دزراوت ننگ و ناموس
دردوی عشق بخشن من کیاہ کوس
کمال و جاہ و عشق و کامرانی

تو ابرو یت قد باریک گویم
تو گیسویت جهان باریک گویم
بہ جا بنازی کرم زئی پین چو بس
زة نه الصاف پیاوی دانه ل گل
دوش از ناز عشقت پئی پا نور
زة پروانه ذره اسای نور کافور
کروش جیئاد عشقن چان بجر
برق کرم مجاج تم برت تر
زآه من ریزه دل تیر بوی نه
بنا سنگین وبس تاثیر گوی نه
اگر در عشق تو کروم گی نه
ز چشم عنوکی سوبم نگاهه
ز رحمت مرہم بسم نگاهه
مرن بر جان مجروحم دگر نیش

زة بیانی قرضه چھوک سیئت اندیشن	منگینه کینه کروم ون راچھ منیش
یه کت نم عاشقن زاین سعادت	مرید عشق شد با صد ارادت
بشادی می نسته راچھی وتھو سوفی الحال	لقب سیپون تمنن مشهور میہنوال
یه عشقن سیرون نه کینسه الو تام	زحال دل کردن نه کینسه اعلام

احوال خود گفتن میہنوال سوہنی را و سرایت کردن اورا

دوہاکہ آتش آن تمه روی تنها	اچھو کین تاجرس پکا عزنه دریا
وڈن از دیده اشک چون ژاله تراڈن	تمنن بیچار یارس حال باڈن
الالائے آفتاب برج خوبی	تو لعل شبچراغ درج خوبی
شدم شیدای رخسار چو ماہت	دلم آشفته زلف سیاہت
ز عشق تو دل پر درد چھوم یه	لبم شد خشک روی زرد چھوم یه
گواه عشق تو لے ماه دم سرد	زة شاہد چھیم لب خشک و رخ زرد
کڈن چھوس دمیدم از عشق تو آه	گویه میت ز آهم چہرهٔ ماه
چو زلف تابدارت بیقرارم	چو چشم نیم مستت پر خمارم
ز عشق ماہر خسارت خرابم	دل پر آتش و چشم پر آبم

۱۸

ظهن سرکن سوهنی این سکین غمناک
کنی این سکن سوهنی نو یه خاک
قیامم و نیسرکونی تو یه بال و احوال
میہ جا لے شنو و راه مرتم حال
زة بلے پرواه چھوه تیه مراج نه بیول
ولن تراه مرنه راهم مراج نه بیول
بیولین چان چھو پرست سرین شروع
میہ بولین چان چھیس ماره گوبنن
عشق تو شهاه و لمن اواره سم واو
عشق تو بهیون چھوم مهیس واو
مساوی از و لمن اواره گس سار ابا نه و نما
عشق تو بهیون چھوم تنبوال جھوہ میز ماه
پهم سهپ از اوق تا به عشق تو
تنبوال جھو مهنو پنه انکهاه
پوڈن تاریک نه کہ چکپ پانه فینار

ننتنم لسہ چھوٹ نہ سوہ قصہ جادوم شتہ سپاہ و نظر
غشئی چا پہ بس بی چھوم جلوہ گاہ الضیم
سر و قدو نمن پہ پس پشت پہ چھوٹ سر مرت الضیم
گوتو راو دے و دست میانوی چا نوداں الضیم
نیچہ تارہ کرت پر ٹی کرت نسر نشاں ایں آر لفور الضیم
دریا پہ گوشتے چال کوئی پیٹن زیوت الضیم
بسر بو زاد پو گو دل نوشتر دل دوت چاہ الضیم
نیب چھوم کر درو دل دوشت حال آنیا ان اللہ بیار نیچ گوئن
بدرو نیت چار پرکس چا کوئی

گرھی جوش زندہ وتھام تارہ تارم مہ کن کرسد نظر سوی چھوم مہ ارمان دہم سر و سرت با صد دل جان	نہ شمشیرہ تل یکبار مارم بو نفقت چھوریتہ رلوٹمی زورہ دامان وے از شوق ئی آے جانِ جانان

غزل خواندن مینوال رو بروی سوہنی

بولہ نارن جان کرنم سینہ بریان الصنیم سرو مہر ادردہ پیالے خورد سالہ بارہ گوس چالو رخ ڈیشت خجیل گو آفتاب خاوری مہ جبینس گرد چھی کمہ حالہ زلف عنبرین لالہ رویس داغ شوبن خال ہندو خوشنما ہر فتن خیل عاشق در اک ہت اسباب فتن مست جادو چشمہ ڈیشت ہر نہ در آہ و فغان حقہ وسیمین دہان تنگ چھوی تنگ شکر غرق گے یکبارگی دریایہ ہاروت دل چالو قد شمشاد سیمین یا صنوبر نازنین	بوز بادے سوز دل با چشم گریان الصنیم پردہ لیند تلنہ از روئی درخشان الصنیم مندہ چھا مثر کارہ گجبر ماہ تابان الصنیم حسنہ گنجس براچھ روزت ماریچان الصنیم زنگیاہ مست تماشا در گلستان الصنیم لستہ خنجر تیغ ابرو تیر مژگان الصنیم چھی رٹت از رشک تم کوہ و بیابان الصنیم دند چھی دردانہ لب لعل بدخشان الصنیم بابل غم چھا نتہ چاہِ زنخدان الصنیم حسنکس با عشق نتہ سرو خرامان الصنیم

و در بیان است بیرای سوہنی
و در بیان زاری میہنوال

19

پہ بورن آلیم سگھاہ شرمندہ انتاہ
نمن کھٹ کھٹ از ھین کمر راہ جانگاہ
وچھون از جامہ بشرہ بنش کن
ہنا تاثیر نش از عشق سپیون
اگرچہ از حیا منہ کرو نہ ظاہر
پیس پہ چھل عشقی نا رنج نجا طر

ہنا دل نہ چھ سپیون نشاد و خرم
سبک خاطر ہنا سیپین سواز غم
ہنا نجیری کرو نشن خستہ بجان
زدرد عشق جودم ناتوانن
نمن معشوق لشن پالنن موافق
نمن عاشق بلہ در عشق صادق
جو دل بادل نمن آئینہ صورت
او دے چھ عاشق و معشوق نشن پرکت

دست تش سه لیس تم قوم کا سب
کرک بهو عالمن رسوا ته برنام
او سے پاپنت رچهکیا جلک زه ازنام
گرنه چهلک می نشته راچهی پت زه عاشق
فیتلس متر به کا ماه کچهلایق
دئی یکبار گردون خون ماری
پدو سے مول بوزی پان ماری

زه ته کتی می نشته رچهی چهان کب
رچهیت یک قند رو قیمت چهک زه کمه
کرسانت جایم بهو اسک زه نا کمه
پیکت بورت تش جگرس بتون ناره
تلون تمه شور سخت انه گریه زاره
زه دو نی ماج بیانی عشق کیاه گو
ونن یزه کت بیم چانی کوت واه گو

ازان پس گهی باهم بفرصت — وچهن آسی بهن باهم بصحبت
دوهن اندر سه لستن پٹ در بلا پے — بدام عشق زویر مبتلا گے
دوئی تر اوگ سپین یکجا سراسر — سپین بر یکدگر شید ا برابر
بصورت بُد تن مرنبو بنوی آسو — بمعنی قالبن دون زو کنوی آسو
گُرهن عاشق دوهس می نشته رچهن آسو — بوقت شام روی مه وچهن آسو
لستندس عجبتس سخت آسو بیزار — وے لنس منع کرلنس آسو نه دار
ونن آسی دوهس هر دم لبصد شوق — الهی وار ه اینن میانو معشوق
کهدان ورد زبان تمه نام شد — دوهس را لنس برون تمه جاپ منستند
کرن گوشتش شهاه در پوش زار — مگر واقف در آخر گیه عمار
متو شهرت کرک در شهر گجرات — سپین عاشق اکیس اک یم زه بدذات

واقف شدن مادر پدر سوهنی در ماجرای عشق دختر و ملامت کردن او را

بهر سو خاص عاماه ئی ونن گو — تسنزی ماجه آخر ئی کنن گو
بجلوت ماجه تامت نادونت آن — زه ونتی کورو رایک ایژ کیاه نن
کرت شهرت بپن ازه شهره گکامه — زه مارانت دنم مه خلق پامه

[illegible] تنخن [illegible]
[illegible] سیب [illegible] تنخن [illegible]
[illegible] معصوم [illegible]
[illegible] افغانان [illegible]

[illegible] تفصیل [illegible]
[illegible]

مه گرځه لتن لوکرسن ایرته فلوا
یه کت لوبنت گرځي مالین جگر خون
شپانه مالوا یني لوبزه پرځه کت
دلیس تمه لوزه فیبرت مای ماجي
اول تهمت لتنز ناحق مه نسبت
مه نه لتن آیه بد تقدیر کوي مل
چهو کس طاقت نستن ته مه گرځي رهن
اگر نه آسه تقدیر ج جدائي
مه چهوم سوي بین نه سوي میالوا سلام
چهو میالوي کعبه تنند ماه رخسار
ونن چالوي دلس میالنس پیهم کره
ونن چالوي سخن مه بازرن گوم
غم عشق از ملامت تیز کرهم
مه شوقن باره سند سیرت گرم رهت
مه لتن پیټ دل نگوم سوي میالنو دلبر

پنو ناحق گرځک ات منزره رسوا
جواباه دیت کډس از خانه بیرون
کډي از خانه سوي سوري لتنزنت
مه ناحق ماتزه والنج کازه گاجي
چه باطل محض گمان راوري وت
خلافاه کاڅه ته ات منز چهوبه بالکل
نمتس تراوت بربنه زاه ته اک ون
وندس لوزو کرس لو جان فدائي
لتندي عشق چهوم جالنس مه آرام
ډلگ منبرلتند ابروي خمدار
یه مرهم لو لکس زخمس وبم کره
پدون چالوي مه شو زبن ناره زلن بوم
ازین مي جام دل لبریز کرهم
مه رټ کنه چمنه ون پني زبان ډب
لتندي غم رهم سوي میالنو غمخوزه

ښنند عشقون مه سبین ...

امین ... ایرته دلگه

داړ خانه پره کړون اوړدا

گڑھ کوتو ون یہ کت شاپہ مضطر
نہ چھم امید ڈیشن چانی پتہ ناہی
زلس وار چھمہ روز نس جای
نہ نرادوم کرالو تو عشق کرم لت
یم چانی شوقہ راوم مال و دولت
چھم یہ می نشہ چانی گوس گنام
چانی داوہ راوم عیش و آرام

چھوکیاہ ون پایہ بیبالوی گوس یہ
یہ چانی دیدرن کرو منزن شام
کرو میہ ترک خورد و خواب آرام
چھین چاپایوت غمناک چالس
دچھن چھسنہ کور سارین چالس
زٚو پانہ خلق دشمن گیہ ساری
منگان چھوس مرگ از درگاہ باری

۲۲

نمک خواری کرت لاگٹ وفادار
یہ کرزانوم زہ آسک بوت بدبین
بعیش و ناز یہ رٹھک گرس منز
یہ کرزانوم طبیعت چھوی خرابات
یہ زنو چھم کورہ برم کرکھنس بوچھ بدنام
چھوی رخصت نبی ون گرھ زہ ہیٚرنہ
یہ بوزت مرو عاشق دراو بیرون
ونن آسو چھوم نبی رووزن یہ دشوار
ازٚ ون ان گرس منز چھنہ امکان
سپٹھن برگشتہ بخت بدعیان یہ
یچن گو جنگلس منز والو دیوان
ونوان یارب یہ گوناہ قہر کرو چھم
زھنہ کرکھنس زدلبر زاو کھنس دور
یہ نش آرام چالس سیٹ گوژھن
دلو معشوقہ ون کیاہ چھوم یہ چارہ

دغا آسی نہ دل آسی صفا کار
زہ ماژانت چھوکیا اسلام تہ دین
بدل نت مندہ چھاو چھس بوسرس منز
یہ احسالس بدل کرچھم مکافات
قبیلس کرالسی منز تھاو چھم پام
دوبارہ بور نیھوزراہ بکھنہ غیرت
ددن از دیدہ چھم ہارن ہنوں خون
لوکن نش گو یہ بیانوی عیب اظہار
فراقہ یارہ سنہدی ون یہ جان
سپٹھن دشمن زمین و آسمان یہ
نیاری حالہ اکے نالہ دیوان
یہ عیشک شہد مثل زہر کرو چھم
نیار فرقتش پالس یہ گو سور
لیشن ون کارسانوی رانت نہ دن
زہ ڈیشن چھوم سٹھاہ مشکل دوبارہ

ازن ہنر نش م ایکر اندر ازن نہ
دناہ چھمس پالس ونس ادبر روزن نہ
دنم ون نشن نیم چھوم اے جان جانان
پیھوی اران یہ دوار و فراق بینو یہی
غزلس پیعبول اشنب

گری بوچھ پان ونس آسی ... یھف
زہ و لدارہ نشن پیم نشت ... ون تی
نوے یہ سٹین بیھا ... ہی
مہن نش ... ملالہ
غضب یہ ... زہ سوالہ

ضنیب لوتنه ودن پت صین
چهیو سے بچارہ پت عسکین
گموت آواره غم مسکین
چهوت ودرنہ بے لوائی

بانه داری کروان صحرائی
ویکه سم میسم غزال
ژدیکه سوز بیابان آه
گران ابش وادیاه فسوس ماه

تسته برے یم پیاله
قبیله کرانه نیرے
بو نالی جنده پیرے
زه رخ چهی ماهِ تابان
گموت آئینه حیران
نظر چانی چه مشکل
بعشوه هت ژلن دِل
وچهت تم زلفِ مشکین
منډ چهم عنبرِ چین
وچهن چهو سنه بعالم
کرت یوسفؑ چهو خسرم
بدنیا آسے دلا آرام
زه اوّل تا بانجام
ژهنه گو هم لیدت راه
سنه کرنقسم قرنے گیاه

متنه کربے وفائی
زه پت دیوانه فیرے
کرے خانه گدائی
نه خورشید رخشان
وچهت سینه صفائی
گژهن مشتاق بسمل
کرن رسوه رُبائی
خنن گومتُ چهو غمگین
خجل مشک خطائی
زه هیو از جنسِ آدم
باین حُسن عطائی
مه گژه مغرور خوز کام
چهیت آخر فنائی
کنه بوزم یه گو واه
دِلس چهمنه بجائی

۲۳

لکن حسود واز عداوت
ژه نه یه زبن سبب یاوک تفاوت
غرض و نوهک زروئی آشنائی
ایه دون بے گناه یاوک جدائی
دونے مادر محبت اسو پوره
دوهن منزه ونشنوکیاه یاو دوره
ژه ره ستوی خوارش فراز ام راوم

ثوه نس عیشس منزدو دوطرم
یم سم دیوم ژه مارس لوه ایچه
خوبی مشز ادوهی ناجم ستوی بم
اژهوم تسم یاولس تاون بوی بم
یم ترم لکهچهم درایام جوانی
اوان دوه سم دیوم ژهی روانی

دلفین دلا دیرہ ووہ ہندی ارسن باز
سوبان چھ بر دوش منہ روش وندے جان
رخسار چھوی گل زلف سنبل چیشمہ بیزن
قد سرو قصب پوش منہ روش وندے جان
بہ دوست وپاکر بیزن چھی چھکرہ زنگم
از خون سیاوش منہ روش وندے جان
مجنونہ کیا چھوی غنچہ دلس تماوکھتھ پولبل
گوی یاد فراموش منہ روش وندے جان
دیرہ چانہ دراہس تا گراپوکرہ تیمہ بال
پتہ شیرہ لاگے پوش منہ روش وندے جان
بوم وت دل ہت زلو ہیوو زیبانہ نگار دو
زچھو مکہ پہ در آغوش منہ روش وندے جان

ہوا سوننگ بہ ہردک وا اوزن گوم	سراسر با ونگ گلشن سرت پیوم
وئے کیاہ دورہ رہ چانی مہ کیاہ گو	ہنبہ زن سارسی پالنس گیم سرو
چھوا زادن بو دون پادن فدیے سر	ہمی لادن یمی نادن بوست کر
یہ لِلہ دلبرو مہ روی پادم	سو مشکین موی عنبر بوی بادم
چہ زلف خوددل جان چھوم پریشان	یہ چھوم ورد زبان نامت بہار آن

غزل خواندن سوہنی در فراق میںنوال

جانانہ کیاہ چھوی بوش	منہ روش وندے جان
از دل منہ نیو کھم ہوش	منہ روش وندے جان
کرہ کیاہ سوزن چاین	زاجیس چھمتہ ہمتن یہ
زرہ لولہ نارک جوش	منہ روش وندے جان
از لالہ ینم سالہ	منہ کی پیالہ برہ یو
یک جرعہ مے نوش	منہ روش وندے جان
خوش باشہ خوش آندامہ	منہ ماش منہ ماہ
چھس اشہ والکم آو شش	منہ روش وندے جان

سکین چھو رون اراون چھونہ الون عکار
تہ چھو لشن گوش منہ روش وندے جان

تقیبہ سوہنی وقصہ

ہیر ات چیرانس منز اس سر ہوون
کمنہ منظر الہٰ کازہ دن ووت
بتس کنہ جن ہتھن الاہم ونس
وون رانس دوس ورانم رود
سکونہ منو لے رون ہیم در گیتہ ہیوب
عیہ کہ ات جکسہ منز اس ہیوب چ تہ ہیون

وچھین اوچھین بناگہ باپ وبہ

ادرویت ارنگ دلدار و گرنز

زہ رستوی دلبرو گوناہ زرہ بہ

گرنچھم ہاکلیجہ حمل زن بہ بہ

بہ وازپشیم بہ ماری لوکالیس

ہرہ ہاکیہ سین بری الیہ سواس

کدخدائی سوہنی جبراً باگلگون لسپرے کہ ہم قوم او بود

سپن بالغ بغیر از عقدِ شوہر	چھونہ چارہ ہمیں کیتوئی چھوہتر
ودن ونِ ڈارہ پوک اک نوجوا ناہ	زشہر خویش خوشرو ننده بوناہ
زقوم خولیشتن زالوک سو درخور	کرک لس سیت کت امسنز مقرر
میسر خاندرک سامانہ سعاری	کرت کرہے بہ وا لیچ تیاری
مشخص ووہ کروک کوتاہ بروک چاو	مہراز ہ کرت پیر او تنو آو
سمی مجلس انک قاضی واخوند	نکاح پرہ ہکھنہ کرنک فوکرہ ہندبند
مہرین لزکھ زاپالس لساماں	لیشن از اشک برنمہ جیب وداماں
وچھیت ناسازئی چرخ ستم کیش	شکایت کیاہ کرن آستی دلریش

شکوہ و شکایت کردن سوہنی بفلک کجرفتار در فراقِ جانان

دریغا اے فلک بیداد کر ہتم	بہارس عشقکس باو کر ہتم
دریغا دور رک نارن بوز اجیس	یہ کیاہ آسوم دلس کنتولان لاجیس
یہ کر زالوم یہ اسم طالعس بوم	یہ عنبرس سیت تقدیرن کرن گوم

٢٥

غزل سوہنی در فراقِ مینوال

زہ رستوی ہا مدلوار ولسابو

گرنچھم زش غریبی سستین لسابو

جدائی پچان بالکل مات چھوم

وماکن ٹھوٹ ولون پچالوئی سما چھوم

چھونہ بہ رسم وفاداری

بوو لگا چھس کیاہ اپہ نفع

فوند ووبو رسم زان زگہا

دو لد وچھوم تہ وتہ بوزاری

گو اشکن ٹھوٹ تہ کرتھ تہ جب

بواش وچھس تہ تھس لشرہ

رو دشنہ تم لاگو یاری

رو وشن ستہ ہا دلبرہ

دست درازی کردن شوہر در خلوت

و نامرد شدن بدعای بیوی

پیچ پاٹھن نسہ در زنانہ ٹھاوک
ٹکن واریو گرس منز وانیاوک
مہرازہ وچھت نش اسو نوشن
سٹھاہ خوشدل کرن پچھم گراو پوشن
پیون پیٹھ بجوت پیش مہ راو
کوٹھس اندر کرن شادی برن چاو

سوز گندہم عشقن بارِی
نوز دماہ روزت فراق
تازہ عاشق مشہور آفاق
چھوس بوسکین چانوی مشتاق
مارہ پیتو یگیو بارِی
وارہ وچھ سہ بیانوی احوال

۲۶

پین کن بیوت فرشتس شمارن
ر پنس اسو نش اژ و ہارن
تنہ کن اسو نش سٹھاہ نش آسو نفرت
وچھت نش کن زپچھم تجسرت
چھون افسوس بزرو بانشست
پکھ صحبت بزرو بانشست
پٹے بوس وکنارش کشیدہ دست

ماہر خسارہ او چھت گتے
زاہ نہ میلکھ النج مہ زفٹے
چانو امارہ چھوم مارہ مژی
کالِ آخر موژ و مژنے
مرگ بلبل چھوی برگ گلو
مارہ کرتھس نہ ٹھاو نتہ بکیسو
چلہ لدت مارنجہ بمن
خون مارت نہ ملوت بمن
چشم بادام رازہ رازہ
زنھلہ نیو تھم دل پژ تازہ
غنچہ دہن چھوی خوش گفتار
کرتہ کتھاہ تہ لم آزار
بار غم ہت قد آم ہلن
سرو قد ڈینہ خستہ دلن
راضِ ر روزم ترام ملال

داہ کرتھم سلیتم سے لٹے
میانہ مژنگ چھی منہ بارِی
سوال شناہ بنتم پژھے
گالِ کیتاہ بم سمسارِی
پیچ در پیچ سنبل گیسو
نال ولونم سیاہ مارِی
تیر مژگان لاتھو بمن
ایرٔ کیژاہ ستمگارِی
زن چھ نیر زلہ تازہ
کرسہ بیمار آم خمارِی
مخنہ فل۔ وندلب لعل دُر بارہ
لولہ عشقن چھم بیمارِی
تارہ دل گوم چھم چانِہ کلن
استہ کرسہ خوش رفتارِی
زار بوزم چھوی بیانو سوال

کیا پنچہ بر رخ اورز دلبصد جوش
و بیت پیچ ناتوان برخاک بیہوش
بسوز دل تتون دستِ مناجات
خداوندا زۂ چھوک قاضی حاجات
امانت چھوم معشوق لبس چھوم
ژۂ پیچ پانی جز معشوق کس چھوم
ز دست اندازی اعیار چھیم
پیٹے آن دلبر چھیم

وچھین چھوپش ربالہ بیون تت اندر ازمع
میہ چھوم دل کارہ کارہ سینہ پر داغ
نہیم یار اسو ہر و ہر مشت چرتن مغز
اتھوت ستم گشتہ سوہنت چسر تنن تنز
ویساہ مشنیز ویتن یا گرانج ہیچ سن
وچھوپان از جگر دلبر نش گوش ارس
سرا سیمہ پیشان حال اگوست
نیم سرد سیجی یا پال اگوست
فراقن یارہ پارہ کرنیت
فراقن الکبرنش پارہ پیشتق
تنین شوقن ہمتیں اسر و عاشق
ونون شتوے ہمتیں ورد اک صادق
بیکان یاری بلا اسن اندرلا سو
پنیش نقد بہ تصنوینہ وران ہوس
تھی دلبوں تت ایکیہ ابدل

میہ چھیم بس منتری حرمت الٰہی	رچھوم در پردۂ عصمت الٰہی
اجابت گود عاتشند بدرگاہ	سیوں نامرد سوہی از قوت باہ
حقن از صحبتِ آن مرد محروم	زلیخا زن سنہ رُدھاو معصوم
تیھ ابن سلامس نش سنہ لیلا	کھوی معصوم ذاتن از تو لاّ
چو ضربِ آن درم در روز تقدیر	بنام مردِ عاشق آسو تحریر
بیس لیس بیت مل روزِ ازل گو	بعالم ق بن تت ما بدل گو

شنیدن مہینوال خبر کتخدائی سوہنی و ملاقی شدن با ہمرازِ سوہنی

یہ قصۂ عاشقن یا ہت کمن گو	وے نے کیاہ بو چھو کس لتن نون زن بو
کھون افسوس ہے ہے کیا بنت آم	سوبس بیت راوہ راوم عیش و آرام
یہ لیس بیت مال و دولت گوم بر باد	گگوم زد لیس بنہ لارن قلم پاد
زھنم یکبار زراوت ننگ و ناموس	سوگوم از دست ہی کینتو ردو افسوس
بطمع گوہری کندیدہ ام کان	زلوم میا کھاہ سوہت رودم ارمان
دیس چھیم ست بصد محنت لبم گنج	بہت ستھار تت بو در غم و رنج
سوگلشن آسو زہت گاہِ بلبل	برت از نرگس و نسرین و سنبل

۲۷

پیش جا بر منتیں پت موج مولوی
گردکی از غلتکی لت سینہ والوی
سنہ تت پیت مطلقاً آنکہ راضی
گردن لت بہ شوہر زور قاضی
سنہ نیہ اث تیرنش منز مسبقاً چھ
فراقہ جانہ عشقہ در بر چھ
لدن ما پیچھ ہتش کیہ تیج تہ دوقم
توبی یا دون منز بوچھیس عخوار ونہم
پہ بویت تم تتون کاغذا ھتش کرت
ہاتون از سوز دل یارس لکھون خط

نامہ فرستادن مہینوال بجانب سوہنی بدست رازدار

پس از حمد حق و نعت رسولش صلعم
ثنای آل و اصحاب قبولش

ربزرن چه والن بگره سین زن
حقن کر ناوات مکیم عظیم
زوس گگندن چهوشره عشقبازی
چهنه بازی نه کرد حیله سازی

چهونه ملکن بتن زن کښه بنز دوست
ترجه بینک پیوفا اخر زمانه
دفا بیم دلس چانوی گرانه
نارکی مرجا پچه کراوپوشن
اس سین بران چهوکی چاونوشن

مه پٹ ازصدق پداسک زه عاشق
کرد ځه وعده دریک کوبه صادق چهوی
په کښ کار اه کردت کنه عقل وحس
زه دراول غلط بسم اللهس گوی

الا اے سرو قامت ماه پیکر
زه درعالم ہمیشه محترم روز
شوبی صد مرحبا درایک وفادار
سٹهاه غیرت کردت درعشقبازی
نوبی ناراه مه بوزم آره داوت
ولوت چهاون ہنون یاون ہمنشی
مه دل نیو ہفتم دلال دغنچه ناوت
هنوت نه یاد میانوی عهدوپیمان
مبارک وتکنن چهوی فت عشرت
بهارس یان پی ہر وکوی واو
بوصل یار نوعیاش مغرور
ننگن چهوس از خداہر دم قران جانو
زوصل غود بوبهوگر ہفتس زه محروم
سویش نو نازه یار اخلاص پراوت
سیهے پاکٹن سوتے پابوس روزن

سلا ماه بوز ازین سکین مضطر
کتهاه ازعاشق ثابت قدم بوز
جفاجوئی کرت آئیت صفاکار
گیم معلوم چانی حیله سازی
ہمس سین عجب اخلاص پراوت
هنوت اسرار دل یاون زه ہمنشی
بوکر ہفتس غنچه گوہم رنجه ناوت
کردت نقض وفاچهکنه پشیمان
سپن مشغول عیشس کن نفرصت
پی گل زن ہرت روزی کالهه باد
چهوکس وتکن زه ہیو بنغیم نه مسرور
زرینه سینت عنبرس دن بردن جانو
گوت چهوس خسته دل سرگشته مظلوم
ہمس سین زه ہیو اخلاص پراوت
فراقه چانه درافسوس روزن

عشق نو وچهوتر آغاز ہیو نام
ہم عجب ہنگلی آسی ور
اماکنه زه ببل از عشق نو نالان
بیه چهوس چون چمن از عشق خندان
زه چهک مانند ولوانه نفر
بعجرا مے طلب
مجرومی از خلوتخانه حال
بیه جائے تبنو وزاوم بلکت حال
مه تبنو مول سوچی یاد ناحال
زه سیلی ازین خلوت خانه شادان
بعبصنن زنه پشیان در بیابان
زه تشبنن زن نجیر و باد و
بوچهوبس و ہمراہ ہجرون حیف وبیاد
زه عذارن دوه رپون زیب ودن
بوانف ازن بت وشدل ہیف

میہ بٕہ ہٕنز فقیری چانہ بولہ	ژٕلینہ کٕن ڈٕلینہ عہد و قولہ
یو تِھو آسوس تتھوی چھوس کینہ نہ کم چھوم	براہ عاشقی ثابت قدم چھوم
ژٕہ ید چھم منز اوٚھتس یار قدیمی	میہ چھم پرو عدہ خود مستقیمی
کرٕو ترکٕ فاز ہارٕت دعا ژہ	شٕنی کیاہ میانِہ اتھہ اینی دعا ژہ
میہ چانی عشقہ بٕد دارم ملامت	ژٕہ آسٕم از ملامت سر سلامت
پتو لاکن کتھاہ اکھ تھاو در گوش	چھو کھے عاشق وٕلے چھوی وقت کر ہوش
باصیں مصلحت کرمک خبردار	بہ رٕت زانکہ کر چھکھ پانہ مختار

غزل میتنوال بنام سوٗ ہمّی

وُچھن کر چھوم بتہٕ	پنون جانانہ وِ سیٔے
میہ تِل نیرم امتہٕ	دِلس ارمانہ وِ سیٔے
میہ تب عشقن سیٖت گوم	بدن ژوٚٹ چھینت پیوم
ستم کوتاہ بنت گوم	وٕنت کس زانہ وِ سیٔے
چھو از آون بیم کر	دیم درشن ژلم ستر
بو دون پادن پیٖن سر	کرس قربان وِ سیٔے
بو کرلش کشتہ جانبازہ	باہ و نالہ و مسانہ

پس از حمد و ثنای پادشاہ
ہم از نعت رسالت دستگاہ
الا ای عاشق شیدای بیدل
بکوی عشقبازی گردہ منزل
خطاہ چانوی پروم بالذہ مضمون
سو مضمون لولہ زحمن پیوم زن نون
بیہ بیہ ہول موہی دل گمانہ
بعشق من بدر کوبک زخانہ
ڈیٹ بیہ از نظر دود وکی ژن دور
فراقک آتشن کرم نیئہ سور
تنہ از تلخکامی ون برن چھیس
ہزاران بار در ساعت مرن چھیس
ژلک بیہ جان دل ہت سیت پانس
ستم بد کوم جسم نالوانس

بو روزس پان شیرت	کرت سامانہ وِ سۓ
بو آسوس مست و مسرور	بعیش و ناز مغرور
چھورنس تم بو مخمور	اکی پیمانہ وِ سۓ
بو مسکین عاشق زار	کروس عشقن لنند خوار
پنہ لارس ون زار	دلش وامانہ وِ سۓ

بقیۂ نامہ

کرن ساری عبارت درج در خط	لکھون سر نامہ کرنس مہر و دستخط
وِسی دلدارہ سنزی کرنہ تحویل	تہ لنس مہر و بیہ لنشش ہت گیہ بتعجیل
دتوان تمہ بوسہ تن پان موژہ راون	گہی بر دیدہ گہ بر روی تھاون
پرون تمہ خط ز اول تا بآخر	تہ در خواندن نہایت آس ماہر
عبارت آس تن مُچھمر جگر سوز	پران کیاہ آس ہران شمع دلافروز
لکھنہ تن نکتہ ہای طعنہ آمود	نزوس والنجہ تیر زہر آلود
پرون خط پیہ پت گن گیہ بیہوش	بہ زانن تم یمن دلو عشقنی جوش
انون کاغذ قلم تمہ نامہ بردن کن	جواب نامہ یارس ہتنونہ لیکھون

جواب نامہ نوشتن معشوق بجانب عاشق بدست رازدار

۳۰

تنہ چھوم عیش نشاط سیتی بیا کام
ندور نب خوابن ورد ورد آرام
بیہ الوسن جان عشقن سنوی زور
وتن چھا کانہ ہتنہ یانہ وندہ
بو نانے عہدہ سے قولہ جسم
ولیکن لالن ادرہ دہ نیرہ کانہ
کسے نانی الضمیر ژورہ ژنہ کالی
بیہ کیہ اورہ سوہر ناپیہ پالی
بیہ صورت تھسی کانی سواخوا
علاوہ ان چھو بیہ چھوم بیہ الله
بیہ ورکی شنت ولیست بیہ سینہ چیپ
سین نہ چھس سیپہ کاوزدوہ دلیسیپ
یقعبد اروحیت بالف جوانی
سیکہ سیس عیش منی

سپین چار بہ پٹ بیداد کرہ ہم
کرنت پیراو زہنو ہم نال زیور
خفہ انوہم کدٹ تراوم نہ نالہ
عروسانہ لباسس کرمہ پارہ
سٹھاہ غیرت کرت چارہ لگومنہ
فراقہ چانہ بو آسس کڈن موی
شبانہ آو سومی لنش بخلوت
دوہس راتس و لوم دالش بصد زار
مہ لیس دلدارہ شندوی چھوم امانت
مہ تھاوم درد عاداتن اجابت
بحمد اللہ باقبالِ نوائے یار
مہ عمدًا قصد نقضِ وعدہ کرو نہ
زہ چھوک ناحق کرن مہ روسیاہی
دویم مہ مولو ماجی گوم بیزار
مہ بٹ آزدہ ناحق چھوک گموت تنگ

مہ لنش سپتن کروک پیوند محکم
وچھوم تی در نظر زن مار واژدر
چھکت زہنو مکہ ڈجین بو ہوشہ حالہ
بلوم مہ ساس پالنس گوم خارہ
کرون تبدیل تقدیرس نگومنہ
بلہ واژمن بو اندر خانہ شوی
درم نہ تن منتش اصلا بصحبت
الٰہی مہ رچھوم از شرِ اغیار
کھوم محفوظ از دستِ خیانت
سپون نامرد شورش و صلیچی ست
زشفتن ماند سالم درِ شہوارہ
مہ خاوند آستہ نگ زاہ میل برنہ
گوڈون پی آسو لقد بر الٰہی
مہ گونہ بنش کینہ کرہس بو لاچار
بوچھس بر مصلحت قایم تزہ بر جنگ

۳۱

ڳالهه مهر ودن بو دور رکوت زالس ونته ورسي
۽ ژوم دل روره هت ڇم جوره گوست سو ر پالس
دن ڪيا و غصه ميانوي پاءلس ونته ورسي
ڪ ۾ تونه ناوي ڀه ڪرم ار ڀه سهند رنگ
تو ڪه ڇهين دس تهنف بوکه ناءلس ونته ورسي
بس لان ڀه داسن ڙت پاون پيس بو
ڪرو زاله ڀه ناپيا نو ناءلس ونته ورسي
مي ڇهوم داغ ازن گره تا ٽس ونته ورسي

ڇهين پشتمه بت سوته ڇم بيمار بٽ غم
ٻهين گلگ ونه اي پهي ڪيس زلف ڦه ناءلس ونته ورسي
ڊماه ڪ ڪرمه ناوم فور رخ تس ڇهين بٽ
ڪرس گت پانورن بوپان نه ٽس ونته ورسي
ٿسنده اوله ڇو پوله ڇهين ڪين نا و ١٥ حوال
ڏسنه هوله ڀڪيس وعده پاءلس ونته ورسي

يقين ڪر ڇو م قسم از ذاتِ باري	ڀه ڇم بر عهد و پيمان استواري
بو ڇهين تڪدل زه سيتن ژکهنه دوي زراو	ز سينه حرف ڪينه ميانو منشراد
مدارڙي ڀه دلڪو ڙي ميانو مقصود	بو ڇهيس عا بد زه ڪن ڙي ميانو معبود
سيم ڪت ڇهي ڀه ڇهوم آئت سڻاه بول	بو ٿهاه ناوم ژلم ڀه از جگر بول
غفه لد ڇهين گيم والنج فه ڏلس	شمع زن ڇهيفه پوشن اُش ره ڏلس
ژلم ڀه سِتر ڪرد باهم ملاقات	بيهي زانڪ تنهي پاڻهن ڀه لنش وات
ٿهوي هيو هٿوبه ڪوکهفه ته برزه ناوي	ضرر ڪاله از عداوت وانناوي
بشڪل غير پاٽس حال ڪرزي	فقيرانه لباسڪ حال ڪرزي
ڇهيسي بيمار غم بر بستر مرگ	بمرز افتاده ڇهيس بي ساز و بي برگ
مه بيماري ٻلم ديدار چانے	خفه از دل ژلم گفتار چانے
زه سيتن ڪت ڪرن از مصلحت ڇم	زه بله يڪ نا بنه زي سيتن ڪت ڇم
تو داني چو ڪه اين نامه بخواني	بزودي خويش در پيش رساني
ونه چاني و ڇهين ڇم چشمه لوسن	پيم ڪن ٿهاوم گرادن ته غوصن
بيهي پاڻهن دسي زه ته حال وزيس	قسم دت ٻڙهه ته پرڙهه لنش دا ره ابزس

ٻيٺرس ڇهين ورڇهين ڇهين ڇپ ٽنڪ ازلن ڇهي
ڇهن پاپال ڪرنه زنو نالس ونته ورسي
هت ره اواره مرم ٽس پانه ڇهيس ٽس ونته وسي

غزل وسنادن ٽوٽهني بنام مينوال بدستِ رازدار

ٿڪ مرٽنس ره شگفته ڪالس ونته ورسي
ڪه نيا ڪ نظار شگفته ميانه ديد ورٽنن
سڀڪو ويزابه ٿي ٿه لب دايه جان لنگالس ونته ورسي

ورن پوپڙ ٽون بوره ونه ولوابه ولس
لو نيا نا ٽيکيابش ته دلواره خويش جاليف ونته ورسي
شيڪپين نا نثبين درس لا تنڪ عاشق نشيد ٽنس ونته ٽس
شمڪنسناه ڇنس ته تنا الس ونته ورسي
ٻوٽ سڪا غمزو ڪرن بمعروف مي الحال
ڪت بسر حظ لدون درپش پيش نيت سڪنوال
ڇهون عاشقن ڪنبوبه ونه ٽهه
منصون ڇهين نه ٿهاون ڪاه بس

چھوتین سن بھریس اند و دریا تنفس
سپین کاپا پب و دریا پتارہ ون بہ
بہ لنش نہ پنگاہ کلام آس الوان
منہ آسو م پنن و بہ ار دیوان
پھرو ون بن پنچ دل کھاو مسرور
شبہ عشق لن پتن لو چھیپ لپار
کہان بہ بہ الرحمٰن میانو اصلا
با طھیان نہ ب طر کھو لنس
بہ لیش حرتنو و تھو ون پشپکو بیب
و تھو کیاہ بیرہ ون ا برادہ عیب
پہ لو رنج الحق سو عاشق شادو م
پابو و ردل ہبتن ات سپین کم
تیوں ارحصت لنش انشہ وداو ردیان
سروں نم ابرلب دریا پتھین

چھوخط دوستن نصف الملاقات	دین چھم بارہ سندوی بڈمراعات

رفتن عاشق بلباسِ جوگی نزدِ سوھنی و قرار کردن بر دریا

پرت خط واربا خوش گوسو دلگیر
کردن نم خاصہ پالنس تشکلِ سنیاس
لت سوراہتون کچکول در دست
کردن برتل صدای شیئاًللہ
بجلدمی صدایہ لنس لنش ہت خیرات
سپین نم اکی کس مشتاقِ دیدار
وچھت دیدایہ دلبر گوسو بیہوش
وچھت احوال آن دلدار دلخواہ
ہنا اک در افاقت آو آخر
دلوس نمہ باپہ پاکھن اے دلآرام
یہ گر گو نخچہ کارن ہند علامت
ہناہ گر استقامت پیدہ دردل
ہتس لنش واتہ نک نم زھار ندبیر
زھنون نم ریش کاہیت ہیر ملون سابس
پکن گو بر درِ دلدار سرمست
صدابورت سپینِ معہ وی آگاہ
سپینِ خوشدل کروکن باہم ملاقات
کروک یکسانکوی تقریر بسیار
سپن بیخود کرت از جان فراموش
وُدُن نمہ رویہ ہنتو از دل گڈون آہ
تتنے لنس ہوشہ طاقت گوس ظاہر
وُلتے در عشقبازی چھوک ستھاہ نام
گرھون بے صبر و ہوش از استقامت
قدم در استقامت آن دو منزل

دین
تھی بہ دین ناحنداآیس
گر نم نیک طینت باحنداآیس
پیون دردل تمن پور خم پیدا
وچھوک یلہ عاشقاہ مظلوم وشیدا
کروک الفت لنس ازرحسم
. بروک لنس نول وار اہ بادل صاف
تمی از فرط لطف و مہربانی
ہتس ھنو کنیو غذا امی انانی
گرھن نم کالیجن امی لجنانہ
ھنوان نم زاچھ تس ناون شبانہ
دین بعضی کران اسو جہد ماہی
کرن دوہ رات باحال تباہی
دین کگہ گوسو اسوی داستانہ
شکایت ماز بیداد زمانہ

در هر شب با عشقِ سوهنی

ساحل پاهش پیوں بیلیوں کالاه

پیش از رضای حق تعالیٰ

دو ملاک گوگس ولداره بنر یاد

کردن از سوز دل پاره پاره و فریاد

کرده و مقرر کردن ملاقات

آمدن عاشق از دریا مجبور

کس ونه سنگ گوم یار بی دل

اش پاس چھوم یار بی فراق گوم

وسواس چھوم گرگره دا جس

دراس بتو مسکین چاوت سنگ گوم

کس ونه سنگ گوم یار بی دل

بیوت کنه سوی لیس بیرت سنگ گوم

گهی بر یادِ روی موی آنماه	گذاران روز و شب شام و سحرگاه
مخاطب هت زخ یارِ دلافروز	زهلش از سینه کیاه دردِ جگرسوز

غزل خواندن میسنوال در فراقِ سوهنی

هے وس هامیه تنه ار نه هند رنگ گوم	کس ونه سنگ گوم یار بی دل
بره نئے رام زاه ضایه بر سنگ گوم	پره نی سینن چھوم مایل
زره کته مایه میه سونه شند رنگ گوم	کس ونه سنگ گوم یار بی دل
غمزه تیر لا بیم سوی کرت خرنگ گوم	بمه یار بجه آشو چارت رحیل
زنجیر زلفی تام پالنگ گوم	کس ونه سنگ گوم یار بی دل
گن لش بر هم کوبس کهینت گلنگ گوم	کس ونه کت شیه رود غافل
عشقئے رهبیه پت ناموس و ننگ گوم	کس ونه سنگ گوم یار بی دل
کون سنره وبرے دون منز جنگ گوم	صبر س اضطراب بیوم مشکل
برم دنت زلوم سمسار تنگ گوم	کس ونه سنگ گوم یار بی دل
لوله نار ه سینه میه ذره دُن گنگ گوم	قوله سار کس سینت کرنم بل
هوله سیت گاجنس چیدلس کوتنگ گوم	کس ونه سنگ گوم یار بی دل
کریوت کیاه دنکس و ادیس انگ گوم	زلبوت پیوم داراه عشقه منزل

بچلیدی غم بنشسته کرنه های

کردی ولبر گو سوراهی

سنبانه سوی ولبر ناله زاون

کرهت ورکوی ناله پیزه ناون

تمناے شنه دستے ٹھیوار

بمرگ بنه لبه و زاره ورون

چهین عاشق خون کیا جهت بیس به غم نیب

چنن عاشق خون ٹھوی کیا سرفت ماور ورت

تنہا ٹھوی بیٹھی اهوال کرسا بهت آون

ستوی بانچھے آھی ٹھوی آبهرو

کرد گوکھا تهجتی ان شرح اهوال پاون

چھیک دیلاه اشتو بیتیں اعتبار

بہ صورت کیون انہ لیپئہ دوہ منظور
بیچوی تریہ احسن جیوس سرنہ عشق بہ پایان
تریہ نیہ جیوسوی بنت لنش پتہ کاپان
تہ یانہ تہ لعادت لنش آسویت واڑ
تتہ دوان بی نظرت بابہ عظمت بیب کہ مهیم
رججیت بیب سودہ تہ ازان تیشتہ شمع جیبان
سودہ تہ لقتہ سپیل آل ہیکمن پر بان
سربیت سپیل آل ووہ شوبہ یو کھون پر

کھون وو بیای شوق واپھن انیں پیپر
ہمون ہمدوہ دراون اپہ جیبی
ہمکس بیب تراون اپہ دیپوی
دوون ان خچہ نشل سے پایہ
چھوبے لذت دیا عنش تام پربوی

۳۵

پیو عاشق گہی بر پائی دلبر	رٹن معشوق لنش ارشوق در بر
پیون پادن ہیون منت اکس اک	ہیون لادن کرن ست اکس اک
بسازش مست گہ معشوق طناز	کرن عاشق نیاز و گریہ آغاز
بعشرت مست مشغول طرب گے	بشوقِ دل دوشی درتابِ تب لے
کرن زان لپس نہر ماہی برشتہ	کھون در پیش آن رشکِ فرشتہ
سپن خوش دل ہنک کھن پانہ وانی	ہنشر پراوک نہ تراوک غیر زانی
بعشرت الفتاہ باہم کرد کیوٗر	بصحبت ننت شش کیاہ زود مسرور
ہتون رخصت منگون لنش شمہ پیہرہ	دتن معشوقہ بیالے خوب چہرہ
بوزہی لیتہ آسہ واتن ون بہر روز	شبانہ پرت شس ہنز منتظر روز
ہتون رخصت ہمنشین درا وفی الحال	کرن کمہ آزہ کو بنجہ خستہ احوال
بہر شب تراں سیس لس نش یون آسو	ان برپان کرت لنش گادہ ہن آسو

بعدمِ حصول ماہی گوشت رانِ خود کباب کردہ نزدِ سوہنی بردن

دوہ اکہ گادہ ہن لس گیہ امکان	سپون آزردہ دل خاطر پریشان
دپن یا رب وۄ کیاہ نمہ پیشکش لس	طبیعت ون گرم کوہ سیت خوش لس

پہ کیاہ الموت زہ چھوی دارہ دنیم
پیوی ونیم پیوی دلدارہ دنیم
زیہ گوفت پہ چھوپہ تجہ ماہی
بیہ ونیم صاف غیر از عذر خواہی
بجیلہ چھوس ون اسے بار لطناز
پہ چھوی پتہ یار لیشک گادہ بناز
مراجس چھوی فضل گوشت زہ کیاہ نم
منغص کرتہ بیالوی عیش وارام

الموونم وارہ بت کیاہ چھوی زہ آزار
ہرتن پرسش کرن لنش اسے دلا فگار
پکن نش رن کرت نہ گندہ دپوٗ لھن
دران آنا نظر کرلس کو کھس کن
پزدی پتولس دن آخر نہ ہر رنگ
پیش پرخہ آیہ نہ دارہ کرون تنگ

شہما آیت زہ بنت چھس گدا چھان
بصدق وجان ودل ون چھس فدا چھان
گروٹ دلبر یژون بر خویش سرور
کمالِ عاشقی حاصل کروٹ پور
گدا آیت زہ درجلد شپی پوک
زہ عشقس منز نہایت منتہی گوک
زردی حسن مشغول خودی چھس
بو عشقس منز زہ بنت بندی چھس

بوصف صادقی ون گوک موصوف
یریشن ین ازکیپت کن چھوی زہ موقوف
یہ پرنش از کمال فرحت و جبین
زہ بنش بوی بوواتہ بالراس والعین
یہ بورنت مرد عاشق دراوث دان
مقاسس کن یکن گو بامداوان

وِدان ہتوبس ونن اے دلبرِ من	عزیز جان من دِ اے غمخوار من

دربیان مطلع شد سوہنی کبنا گوشت مینوال بہنز بسوی ارہی سیو عاشق رنتھن وشب

یہ پرِ دنہ بنس زہ بنش ونِ چھمنہ چارہ	بصدق دل ونے کن نہا و وارہ
زہ کرِ امشبت بدست آیئنہ ہاہی	زٹت ین ہا ز انموت چھوم یہ خواہی
نگر حیرت یہ چھوم چھوس یوت جانباز	زہ بے انصاف چھک یہ سیت ناساز
گرٹھن سنگین وس تا ببر چھوینہ	برٹ چھوی کینہ میانے سیت سینہ
ونے برمن گرٹھن چھکنہ مہربان	زجسم کرر لوٹم ون زیر دامان
بصدق دل چھوسی در عشق صادق	بہہرِ سینہ ونِ لاگوم موافق
تہ بورنت گبہ سٹھاہ نادم سہ مترو ہی	اچھیو کن زِ اشنک خون جاری کرن جی
رٹن انس کھور ہتن بر سر بصد شوق	بو عاشق از کیہ پت کن تھی یہ معشوق
بو وندے سرِ وفادارو لگے پارہ	زہ ہاپن ٹل کرے قربان ہین سایہ
بیک موِیت فدا سارم دل و جان	بو کر کھتس واریاہ ممنون احسان
یہ خون خود ہفوت کھارت بگردن	نکھہ والیت ہکا تاوقت مردن
یہ پرٹھہ آسمنہ ہیو غیرت کرک تھی	یہ پت تھو در وفاداری مرک تھی
یہ پرٹھہ آسمنہ پرٹھہ چھےِ میانِ کامن	بوٹی پت لار ہا صبحن تہ شامن
یہ پرٹھہ آسمنہ نیرک یوت جانباز	بو ہر دم لاگہ ہے ہمراز و دمساز

چھہ روزت انتظارس لوسیہ گروہ
یہ بون واتوم یژون دلبر ودان ژھوہ
سوریس سیون پتہ شب
برن سوی پاچوہ وہ تہ تبوت نب
بور یاہ نیر رو پتہ شن باہ رخسار
کرتنہ پیراو پانس سوی عاشق زار
درینہ باشب ورایہ سوی بنت درای آی
سوی پنجہ بانس سیت یمن [illegible]
جلدی بالہ یار لس ترہ [illegible] پچھ
کرو[illegible] پیکی سیت یا ہم [illegible]
[illegible]

سوشب یڑ دلکشا از روز نوروز
سوشب از روز شادی غمزدہ تر
کھورن پیٹ نزاونے تس عاشقس
مبارک مرحبا معشوقہ میانے
یہ کریڑھ برانت چھم اے بار جانی
سپ گیا نرم گو جانوی دل سخت
چھم پاٹھن گئی یڑھ میان پیدا
پیوی کمہ یہ میانوی شوق در دل
ھتوت لادن یہ دون پاون ڈیسر
بدین خوبی دل و جانم فدایت
لیلے آسیم لتی انتھم لین گاش
حمد سجد یوین لتس ذوالجلالس
یہ چانوی ئیل ئین ارمان آسیم
گموت مضطر بموت آسسن بر خاک
یہ بوزت گیہ سٹھاہ نادم سہ مہروی

بجانان پیس کری عشاق دلسوز
بل ار فصلی بہاری جانفزا تہ
ھتوان نم پی ونش باد ویدہ نہ
زہ آسک ذوقہ نہ معشوقہ میانے
زہ یکھ نیتس نہ کرہ ہم مہربانی
سپون مسعود شایہ یوان بدبخت
ہشرار فتنہ کرتھس بو شیدا
زہ نیو آسیم نہ کرتھم حل مشکل
کرم کرتھم دلس یہ کاستھم شر
باین خوبی سرین خاکِ پایت
لجک میانے ونے آسیمنہ یڑھ آتش
زہ مرغ شوخ یم لاجک یہ نالس
تنا لتس کن تمنا یم یہ کاسیم
باین منت یہ واتم سر بر افلاک
ھتوان لتس کن ئن اے بار دلجوی

۳۵

خوش فصل بہار او گلن تازہ فولی چھ
یادوم پہ چالوی تین دلکش روی پری دش
حشین سرمہ چلوم چانہ لولرے
ہالت یار غمک قدمہ ملوم چانہ لولرے
نیغم زہ ماو للادہ ہردم بیشہ متوی چھوک
پلرون کن نوزاہ مہ لولم چانہ لولرے
ڈی چھوکی مہ آدن باخ مدلوار اردن

مہ غنچہ دلکوکونہ فلوم چانہ لولرے
یادن امہ سورت گوم عشقہ یوزہ دل وجان
زن بیشن تمروتہ تاوہ گلوم چانہ لولرے
مسکین عاشق منتظر چھوس سوالہ بیمنا
ریانہ دلکوکرایہ توم چانہ لولرے

نو در عشق ار یجانیازی شتابی	بیک جانے عجب صد جان بیابی
چھوکافی عاقلس گیتیواک اشارہ	نہ بوزی گوش تفاوت ہوشیارہ
بہر صورت بتواز شوق اخلاص	کرت تا پایں آحز الفتاہ خاص
ونن الشسن زدی عجز وزاری	بووندے سر لگے بو پارہ پاری

غزل خواندن سوہنی در فراق مہینوال

مو روش مہ دو ہوش ڈلوم چانہ لولرے
چھم ہول سوی نو زاہ تہ زلوم چانہ لولرے
گل زن بو در ایس پردہ زمت چاک دت جامن
آئینہ روئیس سوزہ ملوم چانہ لولرے
باو یوم اندرم حال طبیبن تہ فقیرن
زاہ نوزمہ دلوک داد بلوم چانہ لولرے
آئیس بو ملت ساس نزاین طاس تہ اطلاس
ین خاصہ پالس جندہ دلوم چانہ لولرے
زائم نہ وینت حال پنون کینسہ گجم وس
کوتاہ مہ سینس داد ڈالوم چانہ لولرے

اطلاع یافتن خواہر شوہر سوہنی بر احوال آمد و رفت

سوہنی نزد مہینوال ان

و کیفیت

عاشقش آمد و رفت نمودن شوہر
شون لش سکھرزو در آگیہ نعرجت
شش ہیت بخلوت جاپہ ترایہ
سونتومہ تھاو فدرخانہ ترایہ

خرابان سروقد ماہ تاباں زرمہ
بر پشت برن سلطان ماہ تابان زرمہ
بشن آیس پایس سکن منہ آیس لش چھوکیاہ نام
شنابہ آیس وآرہ کھین دلون مغی چانہ ہیرت
وین والہ مغی شوخ پنون پال ہیرت
سکنہ ہیرہ شوخ ہمارتہ تہ ارخانہ ورایہ
ارتنہ اپنا تہ وراییں پیدا تش زمانہ زیایہ
وین تہ

سیچ ونن زنانہ گنجینہ سیرت
ییہی کاماہ سیرت ول پاپ ہو پیت
ونن کنیبہ نشن ار ایک نایس بعض نفس
فعل پہ پکردن ار فتنن دو زیکھو مرد
سیپن اماده دمسک بکرنس حسن ون آوری
زن رو تتن ونتن عالم اتبن پنبرہ تاریک
ستھاہ تتن سیون غوطہ ماہ ہیب اباران ماری

تتھے تیچ لتن تپہ آہستہ رفتار	سہ مہ ر و مطلقاً گیبہ نہ خبردار
نتس پیٹھ کھڑ سہ مہ رخسارہ شبخیز	چو ماہی گیبہ از دریا تنرت تیز
سہ تتو تاین آیہ میلت بالہ یارس	ژھیپت تتو تاین سہ رفرس انتظارس
سوارہ سبو کیاہ آس شوبان	پتھہ منزیج دلوس ماہ تابان
زن حاسید پراز مکر و بہانہ	ہمتس پیرو تنھی سپن راہی نجانہ
سپن واقف بخوبی اندرین کار	کرون نہ کینہ نتن افشای اسرار
تشند تپن نہ گرهن تمہ کیھ نہ زین	سہ مہ لتن پتہ پتہ آیہ گرہ کن
یہی آسی ہمت ذون وین ہیچم رات	یہوی آسکہ پتو سکالک ملاقات

دربیان سبوی پختہ و سبوی خام و غرق شدن سوہنی در دریا

پتو ژھپتو قضا رن کیاہ کرون کار	لتنزی رام فرِ ابلیس مکار
پرکت لتن زنکہ سپن برنہ آیہ	درین شب ہت سبوی خام ورابہ
سہ بد طینت دہ انجا چہ گرفت زود	سبوئی پختہ زانجا کرو نابود
بدل تتن خام تھاون یام تامت	تھون پالنس سہ لعنت تا قیامت
بگردن خون ہتون ذون عاشقن ہند	وفاداران محبّن صادقن ہند

سیپن سارہ پس ون دور فلک راست
سیپن ہاری سیون دور طوفان بلاخاست
ذوریا بونچ طوفان برگردون
اجواداری سپن اماده پکردن
تتن درن عشقہ بیارن ہون ہون

۳۹

بھادن دراندسی قہر و دشنانہ
پکین کمہ حالہ ورژہ جانانہ پانہ
گردون پیرا و پالنس یار منزس
بشوق یاہ منوہس نار کرن
محبت گونس غالب سی
عجایب سازنہ سامانہ پیرت

کنہ وسپن پیپسنی گلرک ہیبہ پاہی
لتس ونت پراده نکہ کیھ تر یوہی
سرگہ تاسپن الہی لتن ایہ نہ ونت
وچھون نتوقہ سپن بونہ نہ نیبن
نمی سیاری وا الم پیون روز تحنتہ
سو ہتہ لتن کیتو سیون مشکلہ ذر نتہ
پکن تشفتہ ولہ باجان غمناک
دبھاہ دیچھن ستھاہ چہ تپن غمناک

جز کیمه چهیمه چالونی کیاه رضا چهوم
نش یاالله دریا وس هه ازرات
رضا ظهونت و مین کبی برقضا چهوم
نه حاصل گرچهم نشته ملاقات
بیگاه بو عاشق هنر رودره رسوا
نه در عشق باطل چهوم پیه دوهخوا
کتهاه بیت روتهر دوری میان ماشهور
بیون غیرت بونی پیت ازکره پور
پیه بو جان ومه درراه جانان
چهیبی سوبنی مه برهم ناوقت جان

براءِ کج یکین گیه آره کاڻهی
سوکجنه نٹو نیت تمه تهاوشت آسو
تلون فریاد ے هیے کیاه بنت آم
لده کیس یاره یه بدبختی پین چهیم
یقینی لیشن مه چهوم کیاه تام اندرات
ونن یار ڈن فیرت میه گوکجنت
نصیبه آیه میه کیاه تام امشب
وه کیس ن بشرمی ڈی پین پال
ڈه چهے قدرت میه بڈ تارک دریا
کلیم الله بفضل خود زه گاڑت
تهوک بڈ عشقبازی میانِ منظور
سلامت وانه بو پیش دلبر
گرڈ فیرت وه یڈ دے سوہی خانه
رچهون شرط وفا در عاشقی چهوم
چهو افسوس اه گره آلیس بو نیرت

بهرصورت تهنت شایه واڑی
چهون بیه خام نه دل مضطرب گوس
زبخت شوم خود بخشیں میه گو خام
سزا ایں طالعس سختی پین چهیم
بین ون گرهو میه یادلبر ملاقات
لفضے دریشن ابوتهم مشکل سخت
سبوی کجنه گو میه خام امشب
زه حافظ میانو زهی بهتر نگهبان
میه چهو منه از سبوئی خام پروا
رچهوت از اب دریا باره تاڑت
تهے پاکهن میتے تارک چهو کیاه دور
دچهیس دیدار دون پادن وس سر
نه زانت چهیسه شرط عاشقانه
مڑن لنس بیت زراه صادقی چهوم
مره یڈ دے گرهسنه زاه ته فیرت

پیه چپه فیرون بیار نشه ملاقات
پیه پچه دی چهه اندر مذهب عشق
بغیرت چهوم لدوس لیس بیت میه گیندن
مه کیتو اهنر چهو ملتی جان وتن

سوبیا دلداره کتو آسیه میه از شوق
نه ون بیاران میه ون ولن وداع معشوق
شکل بیس پیس مشکلن پیب
سه نه یاب بیه وپیه پایه بیب
شکاه یاب نه میه از موج دریا
وسخت چهو میه آس کره یا لا
مه کل ترهس چهیس آب

آریه سرکنو داله یابی ترشو
چهیت آیام فاکه چهو بیه یایب
ثبات تیسرا چهین سیاه نشیس سه بودانه
چهو افسوس ساه بیابه چهو بره دوب
ولو باغه زنده یابه ارهم ایما ندن
پیب سیب دیربیس بیب یا مجاله تهیس پیب
وبال بی ناوار سی دریا تهیس پیب
بشس بیت بهکه سدریاد ش هنوزب

پہ ابریچ نہ برگی اَش چھمم در شب
لوڑی کاٹن چھس بکن چھینتہ وا
مِہ کانے دیرہ چھو ھاوُن بنت آو
اکسیس آواز آگرہ ور ایس بکمہ یار
سرہ ورا ایس بابیہ وصالت
دل وجان نہ چھس خوار در یار اندر بن
اسیند ایس ان چھیس داوین پتہ سرو ناہ
نوون یارہ زہ لیش وان ابوروی

ہُور یُو مٔتُو آب در باد سن زیاران
وَسۍ وُن آبہ سی منز لس سوتُھ لوس
نِنم کیاہ وِن زِ شوقِ یار بیتاب
برت سیلابِ شوق تک یوت بیت پیوم
نزہ کمہ باٹھ بیت وِن تار چھوم دُور
ونت یُۍ آس آیس ژھانٹ وایان
ولو دلدارہ وچھتم کیاہ بنت آم
مِہ جانے ویرہ کُس عزت کرون سُوم
فتُون اکس اندر مِہ شوقہ چانے
بنن کِن غیر لس کرنہ کمی مِہ
درخت زندگی مہ مولہ از درام
پیم از یا ولس تا وُن مِہ دریش
جوان مرگی چھ از میانے نصیبہ
یوان چھوم مو تتوی بادِ خزان تیز
وہ بیتو تامت مِہ پوشم زندگانی

بکثرت آسو کیتو ہیو موج ماران
کران کیاہ آس واویلانہ افسوس
گمز چھیس پت چھوا آمت آبہ سیلاب
ڈُوت نیفس کرت ژھٹ نالہ پٹ گوم
زرہ کرہ پارہ داد وی یار چھوم دُور
لبوز سینہ یارس نادلایان
مِہ جانے عشقہ کیاہ ڈیٹھوم سرانجام
بنفس سیلاب طوفانس تُرن پیوم
بظاہر آسو لکھموت کرمہ لانے
گرہ ھم باغ وجودس ہیمی مِہ
بہر صورت مرُن از چھوم بنا کام
ہرلیو از بتو بیم درگلشن عشق
لگو منہ چارہ کینہ میانے حبیبہ
مِہ ظاہر یاونگ گلشن چھو گلریز
ہمی نہ راہ بویت در جانفشانی

اسیند ارہ چھینہ جبہ سرہ
درخت زندگی چھینہ یو بزیہ
زشنیع وون ترا ونعد اپتہ
بہ اسن کانہ عشقیچ شمع افیہ
زرابہ شوق متو سنز ژونہ پابیہ

۴۱

دریغ از بیہ اشک محروم رودک
جدا از یار خود مظلوم رودک
زنہ نہ بہ صد بہ عشقن یوت پیو کرد بوت
سوکر پہ چھر عشقباز کینہ کر دوبوت
زنہ نہ بہ وار ژ بہ عشقہ ملامت
مہ وایش کامہ نہ تا صبح قیامت

سہاہ چھوم چانہ دیدارک مِہ ارمان
فدا بنت جان من اسے جان جانان
بیکلی از حقیقی گوکی مخمرودم
مجازی انتہا ونہ گو بہ معلوم
بہ ارت خواری سہاہ پراوت فقیری
اثہ نہ از عشق بنا بزا اوت امیری
زنہ نہ زاوت نازو نعمت ساز نہ رخت
زنہ نہ از عشق بن غیرن کر دت بخت

نتیجه جانه عشقک جهیم عذابس
شفیقاه کسُ مه چهوم تهوواقف حال
تمنا نیره هم بار و تمنا
مرے ما دو رگ دردل نمی ستر
نخستر جهوم دس ژی سینه تنها
آسه دوُن شادیه کنُ گونه اک دم
ز خوف دشمنان باهم ملاقات
آسه دوُن هنز اده ژیچ دوستداری
اسه دوُن هند تمنا ره دباقی
ژله وُن از قفس مرغ نفس جهوم
دژن جهیس آبه منزه چانه اوُشات
مه عسر ابیل اگن زوش جهوم
یران الیس اندر جهیین جهومنه معلوم
مه مشکل بیش آیم مشکلن پیٹ
طلاطمُ سخت جهوم از موج دریا

لحبس آلیس فٹش بحر خالیس
ژه گوش واناوی بیون احوال
پتو لاکن مه دیداراه دهمنا
ژلے دامن بدعواے ز ور محشر
بهت باهم کلاماه کرُنه یکجا
اداگوران دوه در ماتم و غم
کران ژور ے گرهن بلا آسیں اڈرات
سپین نه پوراز تقدیر باری
هنو نه محشرس نامت ملاقی
لله وُن چانه هجرک داد لیون جهوم
وه جهمپنه چاین امید ملاقات
مگر زه پراره و وُن چالس بلبین جهوم
خهس هردیا وسن تن جهیین بومظلوم
سٹهاه غالب مه تهیم غالبن پیٹ
گه آلیس تل گرهن جهیس گه یالا

پیم ساعت گرو باعیش باهم
مه تو چهوی نغمت دُن کنگو دم
مهجم نازک تنه یم مرغ دباهی
رژن دین چهوم بتقدیر الہی
توُے اندر بلا ما جهس گرفتار
بلاشک بدنصیب اسکس بوبد کار
دُجهت آرام جانک چهوم مه نایاب
اَنه گوژاله باری کرنت ابر

بهه زو نیرن گرهم یتی رو به بنت
نته ور دل بوروے آرزو بنت
به سٹے اسے لالہ و رخسار ماوک
پیلتر تاین بر دل داغ فتاوک
ژهر سنوی جهوم مرن هاباره مشکل
ترت بین دبیادس دوباره مشکل

دینے اکنهاو ے آسوی ژه اوُن
ژلے پاوُن ایے منت نه لاوُن
ووے اژ دوست عوزایل ازاو
لوا حسرت می وجهیت زدودیه تیماو
جهیپ مهووه ناوُن
بیشتر بوجهن وُن توُداریان

کرن بیه پیشتر بوبنگ وُن افسوس
میرچالے وژینه بنگ اردوال افسوس ایس
چاریان بست لیس اژوگ کیاه آرگد نری
وژن شترمه سینس کاپ وبیاه ارن پس نری
دبن جهس سمتن اومیت لصمنت
تهها مم تقدیر
مه وُن تری کا بڈه م ادک دکھو سیر
ابا وین بکس زنت
ژه یاست نادوبیالو آسی پوان باد
دران ساعت اگنه هی لیکه بیم سنرت بیاد

زهٔ تک کس لیش ته دردِ عاشقانه
لکهوی کس کن ونک کس لش فسانه

تسلی کس کری آسک زهٔ بیکس
زهٔ سهٔ هر سی منز بو غمخوار آس سے بس

زهٔ بت دریا بجهیں آسک دون ون
یه زهارن لو سنے اچه سنتا وگین

کنوی زن خسته دل آسک زهٔ فیران
بیابان اندر سر گشته حیران

زهٔ میانے سز سهوی قوم وقبیله
وهٔ کس فریاد بوزی بے وسیله

اخیرک وقت ون اے یارِ دلجو
یه چهوم نه دیک یلله یادم رو

غنیمت دنگنوک دم زان دریاب
بوصلِ خود کردم مسرور وشاداب

نته دردِل گرچھے هت داغِ هجران
کرے دعواے محشر پیش یزدان

ز شغلِ این جهان ونِ گیسه بیزار
تسلی گوم از دبیای غندار

زماه اک روز کن تهادت دماه بوزه
پتو لاکن و نے دردِ جگر سوز

غزل خواندن سوهنی هنگامِ غرق شدن دردریا

افسوس کهنو چهوم دلیره
ارمان چالوی هت مره

زهٔ ی رسُت بوون کیباه کره
ارمان چالوی هت مره

یئی لاله آسوم کریه لالو
دردِل گیبس هت داغ چالو

ناچار چهیس وهٔ کیباه کره
ارمان چالوی هت مره

٤٣

رنجسنه لالان زورس گوم بمرداه
رنش خوشنورزوبے نابید
ہنتہ یارہ سنددور رزن چھوم
گندزین عالم فانی کردن چھوم
پنچاہ لنش ماجیاٹ وانہ یاود
سراسر سرگذشتہ بیانو یاود
نو اے مادر بیہ دروقت ولادت
اگرچہ مارہ ہک اسم سعادت

کرم زین شورہ یام عشقہ تارن
بورزجس اسہ ناوہ بالہ یارن
سوبو تھمہ کوے نہ ودم بوس قام
نسرنی دیرہ یہ یعقوب حال پیغام
بوبچی اک عجب اخلاص اسم
تو تی بیت العتاہ یہ خاص اسم

چھس آشنہ پیراوت کیشہ	موماش یارم مہوشہ
خوشباشہ ماچہ گاشرہ	ارمان چالوئی ہنت مرہ
ازقوس ابرو اے صنم	مژہ تیر نماوت و میبدم
سینس یہ کر ھتم پنجرہ	ارمان چالوئی ہنت مرہ
ازچشم جادوئی سیاہ	از ناز کرہ نم اک نگاہ
دل ہنت زلک عنا زنگرہ	ارمان چالوئی ہنت مرہ
نازک دہن کان نبات	باچشمہ آب حیات
خوش خندہ مالب شکرہ	ارمان چالوئی ہنت مرہ
اک ساغناہ للہ روز	وِن عارا یبنی زار لوز
کمزور چھپس زور آورہ	ارمان چالوئی ہنت مرہ
مسکینہ وچھو عشقن ستم	کیاہ گوزرن زالن چھ کم
درعاشقی چھوک ناسرہ	ارمان چالوئی ہنت مرہ

بقیهٔ قصه

وِسن کن آس لوہ پتہ ناد دیون	لبسوز بیبنہ کم فریاد دیون
وِسیو داسو یہ ریش ونکن بیونا	پتو لاکن یہ دیدارہ دیو نا

سہم

یہ مامیہ ہے نت تھیو ستمر زاہ
نینی ناحق لوبے راہ
کمبت سوالو بی سرسختہ
ستی یدو یہ وقت
زہ نسبت و بیکن بخشک و
شہمر بخشن چھو یہ ہمراہ
ہمن نتہ انتن زہ یاد نخواہ
تیزو و سیومت یار دیخواہ
میہ جھیبر بیس و وپتہ سہ اسان
سو ولیت زو ہمزہ واہ ع ارمان
ویس منت زورہ ازیل ہیکیت یہ بیس
وِنی دو فنک عزیل سرہ یا بیٹ یہ شکل
سعہ بیٹ رکی بہ سن بچارہ یالا بنمن نارل
بیٹ تھہ چھوی معلوم سرہ بنتی یہ وارمہ
بیٹ نہ پہ پتہ بنتی یہ وارمہ

اَسیہ دون عاشقن از ہجر بیداد
بیحے فریاد تا صبحِ قیامت
ونن ریٔ ہوشۂ وڄ پہ درتب وتاب
ہنئون رخصت از ین دارِ خرابی
ہزاران مرحبا بر زادنِ او
چہ از غیرت بہ زن بہتر ز صد مرد
شہید عشق شیدائی محبت
ڈوس گنیدن کرن یارس فدا جان
بدنیا دِن برن بہتر چھو در عشق
ولا غیرت نہ مردی ہچھنہ آن زن
غنیمت زان ہر دم رو ہوشیار
خدایا حرمت سردار عالم
نصیبہ میانہ بد تھاوک سعادت

سپون بدخواہ سالے کرتہ دلشاد
ڈمے ہردم بو از دردِ ندامت
دلتون تمہ جان نجن گیہ غرق ور آب
کرون منزل چومہ دربرج آبی
خوشا این مردن و جان دادنِ او
چھو بد تر از نخنت مردِ بیدرد
سپن کیاہ غرق دریائی محبت
بقا لبونے ز شوق او سپن فان
دران ات پٹ مرون بہتر چھو در عشق
بہر دم رٹتہ عشقک شغل تہ فن
چھو آخر بے وفا سمسار بر مگار
بآلِ پاک و اصحابِ مکرم
بتیغ عشق خود بخشم شہادت

خبر رسانیدنِ روح سوہنی میہنوال را و وصال یافتن ہر دو درمیانِ دریا

مه وودرن بوہیت پیو تراولښ منز
مه عشقن پاو تاون پاو لښ منز
وطن تراوم پدر مادر مشتر یم
یم ضائع گهسته ون نوجوانی
کرم بهاوزی پت زندگانی
لده ون دن وده ون وذقه چارے
یون وده گیمه ریبون شوقه چارے
کرم تر کشمی راوم گدائی
کرم از تشق زی پت جالقدائی

فراریجان ودل زی پت تشتر یم
مه وودون زون شهر ایغ زی رست
مه پیون عیش شیرین تلخ زی رست
مه عزت بیوت اسے باریف وادر
کروم زی پت ژه دریکنه وفادار

هوش بیه آو بیه پرځ هوښ دوباره
بمنس کیاه گوس امشب کو نه آیه
وننم ماوت ولون لښ انے ولا فگار
بمنس نه شوقه جانے رو ونه تاب
کرون ہے ہے بہ کرځه هښن بد ځبر ځهم
قیامت ہیومه جهوم وکښ بوزن
اول آشن ایږ پږځه کت خدایا
اگرچه آسیه پرځ منت ژه نهاوم
ولو معشوقه میانے نازنینه
اسه دون ہیٹ حقن کرو قهر بازل
جدائی بډ قیامت یار یار بن
آسه دون الفاقښ گونه پویډه
ز وصل یکدگر اس تشنه لب رو دو
مه زی آسک بد درنیش عنش ساقی تی
گبک پالښ مه بانی واد نهاوت

بروہی ونهنم بردی مه واره واره
منه مهچ کیاه گنبښ وچ کیاژه مابه
بسه فٹ امشب ودرین دریائی خونخوار
شبه باز ن بیه مهتاب ور آب
بږ سروقدس مرگچ تبر جهم
چهونه بهتره میانوی زنده زون
لسون میانوی تشنه زی ست خدایا
بهر صورت تښند دیدار هاوم
حسینه خوش شبیه مه حبیبه
لله ونی پیوفراقک زهر قاتل
ولو نس زالو لایق کردگارن
بناگه مرگه زورن پاو دودیر
چو ماهی سوخته گے در نایے تب بود
تمنا سالو دانن نهاو باقی
چهوکن نئے وادنی هندلاد نهاوت

کرتن بک بردهه انو بنازه دریک
بو نه زیبن انیه بے پروازه دریک
مه بیه مزی پیاله خلوت می چهواس
مه پشیب بیا چسمواس
خلعت اسے ہم اسم اشتر نشنام
وچهوچهر کیاه تا مرابرند نن تشنام

مه یک ہم وودرن پاینه شهر ایج
بیر سبا ہم فقیری ساوہر ہاری معرفش
مه پچهه یم امیری سادون ساری خاک بدی
قطره وچهه ہاو ده طالبی ده وی پدر
بنن بیه ایک بتن گن خون انو پیدا اون
سه دون ساریت پشیب ان چهاون
وده بنش گونه دهن نا ہی زه نا لدواه

ودي کم زنده ور باجي حسن رائي
مرتي اگهي عمر جي انجي تي
نصيحت ان جا انين اتي ڪالش
هماران ورجب انهن ش وفالش
ملاڻيڪ عشقبازان ڪسيمت جا سين
ڇهوڙ ڪيمت وجيڪ وانت بابين
سڙه هنت صاحب آڪ قصه مرقوم
پيهو وبنيري زبان ورسلڪ منظوم
ڦهوين رکن سر اسر فقيه سو ناه
الله
سراسر اثر هو پيهي نارزه
اپر مراد شيوهه باتيهي سراسر پيام
زواه سنت باتيهي التصنيف انيام
سيون اين قصه سر الز
شعو شعر الڪي پيهو سر عشقن نقله نام

ششت فلو بام صحبت تراو برتو
پيرن ثم وڏيهه الس هفر سه مهتاب
بهت وريا پهيس پٽ بنت شيه آشو
سو ڏلبنت وڏهه ڪين ڪمنه نام حاله
بجا نيازي بغيرت بهر جانان
دوشي ثم اڪ اڪس در بر رٿ ننگ
پيگاه هر سو تمق زهاران وراسي
وچهت پيهو حال وهقوتيه شور وغوغا
نو لڪ يڪجا ڪرت ثم ناله هتو سخت
موي از يڪديگر گي نه جدا ثم
ڪرڪ تدبير واراه آي عاجز
ڪنوي غسلاه ڏلوڪ دون نازنين
ڪرڪ در يڪديگر آشو ده في الحال
ڏلاو چهو پاڪبازيه هند مڪافات
بغيرت در محبت دراي جانباز

وجود يار خود لنش در نظر پيو
نه ڏلبنت هوشنه ڏلو پيهبر وبيتاب
سو جسم نازنين وانت نکهه پوس
رڏون دلبرين در آب ناله
زڦعن در آب وڏهه ڪرلنش فدا جان
پيرن گي آبه پٽ تاڏو فرسنگ
ڏو شيي لگمت وچهڪ ساڻهن بجايي
بهر صورت دو شيي کهارڪ زه دريا
سيمنت آشو دون جسمين ڪنوي لخت
مرت نه اڪ اڪس پٽ کي فدا ثم
جدا از يڪديگر ثم گي نه هرگز
ڪهن دلو هڪ اڪوي دون پاڪدينين
لب دريا قبر جهڪ طرف منوال
بپاکي گوڪ حاصل وصل بالذات
سيين از وصل يڪديگر سرافراز

زفرپا سر ڪيتي اين عشق بيست
بيون پيهو مهيه عيان عشق ازوست
برور عشق ورعقته مرن پيهوس
اداي قصة ورظاهر ڪرون پيهوس
ڪران پيهوس عرض خدمت شعرخوانن
بنزرگين اهل عالمن نڪته دانن
وڇهين پيهوڙ وه کيته لائين پيهو نيمي
پهرزاز هوڙ ده گهري پيره پوني
باصلا جنس وقسم جاري ڪرن ثم
پياس دين مهيه غمخواري ڪرن ثم
نواسا بنگين ڪمين فقرن انڌ پيوڪي
بن زاڻن نزراه فقة دين گوڪي
وبس ڪرقعته شن دست مناجات
بدرگاه روا فرماي حاجات

مناجات فارسی

توئی پروردگارم یا الٰہی
توقع از تو دارم یا الٰہی
... دگارم توئی در دین و دنیا
که باشد جز تو یارم یا الٰہی
... توفیق خیرم در عبادت
ز عصیان شرمسارم یا الٰہی
اگر من سر بسر غرق گناہم
توئی آمرزگارم یا الٰہی
چو عفت ری ود ... ز تو امید دارم یا الٰہی
بحق سرور کونین و آلش
باصحاب کبارم یا الٰہی
پناہ بی غوث اعظم شاہ جیلان
مدارم خوار و زارم یا الٰہی

مناجات

الٰہی بندہ چھوس چانوی گنہگار
کرم نہ زاہ نہ کانہہ اعمال صالح
حمیدہ وصفِ انسانی یہ ترٲوم
رٹوم یہ خوی کالانعام بلہم
ذمیمن سیت بالکل تھا وہ یہ خوی
حسد غیبت نفاق و ظلم آزار
تمامی فتنہ بازی حیلہ سازی
یہ ساری رات دوہ گنڈرأوانٕ ہنز
حقوق دین کرم ساری فراموش
کرم ناحق یہ ضائع ہاہ انفاس
دلس بیہودہ گفتارچ ہیم کل
ہوتٕ چھوس از تحسر و ندامت

سیہ رو گردہ شرمندہ نبہ کار
گیم حاصل ستھاہ افعال طالح
ذمیمہ خلق حیوانی یہ پراوم
بڑوم در غفلت و عصیان یہ ژرم ژرم
حمیدن ہند لیمبہ اک جواہ بوی
بمعزوری کرم رانٕش ہوس کار
ریا و کذب و کبر و کینہ بازی
بذکر و فکر تو بڑ نہ مہ راہ ہنز
یہ ناہموار کامن ہند رٹوم روش
بس ازرکہ شیطان بیپہ بیوم وسواس
بغفلت نفس شوم من کرمہ گانگل
گل آلودہ گردم روی ازغر ات

بسوی درگہت الوہمے پناہ وٕن
بخواری آس ژی کُن رو سیاہ وٕن

۴۸

... غفور رحمت ... یا الٰہی
... ستگاری یا الٰہی
... یا الٰہی
... عبادت
... یا الٰہی
... مسکین ... یا الٰہی

قیمت ...
ملنے کا پتہ
غلام محمد ... تاجر کتب
بازار امیرا کدل سرینگر کشمیر